

Biblické úkoly 2005

2

Ježíš, jak ho viděl Marek

Ježíš, jak ho viděl Marek
Biblické úkoly – 2. čtvrtletí 2005
William G. Johnson

Foto: Milan Kruliš
Technická redakce:

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, spol. s r. o.
pro Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna Alfaprint, SR

Vydání první, Praha 2005

ISBN 80-7172-506-4

ISSN 0409-3208

ÚVOD

Chystáme se nastoupit na loď, která nás doveze k břehům Svaté země. Na její palubě budeme brázdit vody Galilejského moře. Naším lodivodem bude Jan Marek a povede nás na místa, kterými procházel největší člověk Země – Ježíš Kristus. Člověk, který dal život jako výkupné za každého z nás. Jeho život, činy i smrt byly tak jedinečné a jejich dopad na budoucnost tak veliký, že nemohly být zachyceny jediným pisatelem. Bible obsahuje čtyři různá evangelia, ale ani ona nedokáží plně obsáhnout, kým Ježíš byl, co říkal, co činil ani jak miloval tento svět. Proto Jan, miláček Páně, končí své evangelium slovy: „Je ještě mnoho jiného, co Ježíš učinil; kdyby se mělo všechno dopodrobna vypsát, myslím, že by celý svět neměl dost místa pro knihy o tom napsané.“ (J 21,25) Asi by to bylo nepředstavitelné množství knih, ale vždyť Ježíš dělal mnoho nepředstavitelných věcí.

Každé evangelium – Matoušovo, Markovo, Lukášovo i Janovo – vzniklo v jinou dobu a nejprve se mezi křesťany šířilo jako samostatný spis. Mnozí teologové zastávají názor, že Marek psal jako prvně. Takový názor je pravděpodobný, ale nelze ho zastávat s plnou jistotou.

Pro člověka, který upřímně hledá pravdu, to není ani životně důležité. To podstatné je, že všechna evangelia byla inspirována Duchem svatým a každé z nich je jedinečným záznamem o Ježíši Kristu a o všem, co udělal pro tento svět.

Každý biblický pisatel si při tvorbě inspirovaného díla zachoval svoji individualitu, a proto je možné sledovat jejich odlišné důrazy a úhly pohledu. To byl Hospodinův záměr a takto k lidem přistupuje i Duch svatý. Odlišnost nejen nezpochybňuje božskou inspiraci evangelíí, ale naopak ji podtrhuje. Hospodin hledá různé lidi a používá k tomu různé prostředky. „Strom je příkladem rozmanitosti,“ napsala Ellen Whiteová, „stěž bychom našli dva totožné listy. Smyslem různorodosti je podtrhnout dokonalost stromu jako celku. Mohli bychom si klást otázky, k čemu je Matouš, Marek, Lukáš a Jan, k čemu jsou Skutky apoštolů a k čemu různé epístoly, když všichni řeší neustále totéž? Hospodin nám dal své slovo přesně tak, jak si to přál. Napsali jej různí lidé s různými povahami, a všichni řeší stejné téma.“ (1SM 21)

Evangelium, které napsal Jan Marek, je nejkratší. Pro Matouše je Ježíš veliký učitel. Pro Lukáše je důležité, aby ukázal jeho zájem o lidi na okraji společnosti. Jan se soustředí na jeho rozhovory s různorodými jednotlivci. Ovšem Marek ho vidí jako muže činu. Jeho příběh je strhující, plný vzrušení a akce. Jeho evangelium je živé, barevné, plné pohybu. Markovýmá očima vidíme Ježíše jako člověka s posláním, které usiluje uskutečnit a které nakonec zdárně dokončí.

Markovo evangelium je rozděleno na tyto oddíly:

- A. Prolog (1,1-13)
- B. Služba v Galileji (1,14-8,26)
- C. Utrpení se blížící (8,27-10,52)
- D. Závěrečná služba v Jeruzalémě (11,1-13,37)
- E. Utrpení a vzkříšení (14,1-16,20)

Neměli bychom se nechat zmást Markovou jednoduchostí. Ježíš vyprávěl jednoduché příběhy s hlubokou pointou a podobně to dělá i Marek. Jeho vyprávění je prosycené hlubokými vhledy a čtenáři vedenému Duchem svatým může ukázat zjevení, která mění život. Může mu ukázat Boha, kterého máme milovat a sloužit mu celým srdcem.

Pojďme se tedy připojit k Markovi na cestě do míst, kterými chodil Ježíš. Půjdeme v jeho stopách při otevírání jednotlivých úkolů následujícího čtvrtletí. Kéž bychom v dalších třech měsících chodili s Ježíšem, jako kdysi učedníci.

Evangelium napsal Jan Marek, ale naše úkoly pocházejí z pera jiného Ježíšova učedníka. Slovo tohoto moderního učedníka nám již léta přináší povzbuzení, naději a zaslíbení. Je jím Dr. William Johnson, redaktor Adventist Review. Plodný pisatel a známý novozákoník nás provede knihou pomocí vlastních Duchem inspirovaných postřehů a vhledů. Ježíše budeme sledovat očima Markovýmá, a toho uvidíme očima Williamovýmá. A oba pohledy jsou věrohodné, tím si můžeme být jisti.

JEŽÍŠ, BOŽÍ SYN, VSTUPUJE NA SCÉNU

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 1,1-20

Základní verš

„A z nebe se ozval hlas: ,Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“ (Mk 1,11)

Čtyři zprávy, jediný Bůh. Každý ze čtyř evangelistů, inspirovaný Duchem svatým, klade při pohledu na život a činy Ježíše Krista odlišný důraz. Začátky jednotlivých evangelií předznamenávají téma, které se v nich později rozvine. Matoušova první slova zní: „Listina rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova.“ (Mt 1,1) Ježíš je židovského původu a v žilách mu koluje královská krev. Matouš svým evangeliem oslovuje především židovské čtenáře, kterým ukazuje Ježíše jako pravého Krále Izraele. Naproti tomu Lukáš adresuje své vyprávění „nejvznešenějšímu Teofilovi“. (L 1,1-4) Jeho posluchači jsou pohané, a tak používá začátek, který jim bude známý a pochopitelný. Jan otevírá své dílo slovy: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.“ (J 1,1) Jeho evangeliem se prolíná myšlenka, že Ježíš je Slovo, které se stalo tělem, „plný milosti a pravdy“. (J 1,14)

Tento týden se zaměříme na Markův inspirovaný úvod a zvláštní důraz, který do něj vložil.

Týden ve zkratce

Co nám říká Markův úvod a jeho myšlenky o celém evangeliu?

Jakým způsobem začal svou službu sám Marek?

Co pro něj znamená výraz „evangelium“?

Proč zdůrazňuje, že Ježíš je Syn Boží?

Cíle úkolu

1) Seznámit se s Markovým evangeliem.

2) Hledat význam Ježíšova křtu.

3) Vidět mezi povoláními učedníky také sebe.

PISATEL JAN MAREK – 2 TM 4,11

Evangelium, kterému se následující měsíce budeme věnovat, neuvádí jméno svého autora. Nicméně již raná tradice tvrdí, že jeho autorem byl Marek, a skutečně je tomu tak. Marek nezaujímá v rané církvi prominentní místo, a proto je nepravděpodobné, že by mu bylo připisováno dílo, jehož autorem byl někdo jiný. Jsme svědky jedné z úžasných věcí, které dokáže Bůh: z nejmenších dělá nejujvýše postavené (viz Gn 40 a 41).

Přesto sám Marek nezačal svou službu nijak oslnivým způsobem. V krátké době ukázal, že není hodný vysokého povolání, kterého se mu dostalo.

Přečtěte si Skutky apoštolů 15,36-40. Proč byl Pavel rozhodnut nebrat Marka s sebou?

„A tehdy Marek, přemožen strachem, ztratil odvahu a načas zakolísal ve svém úmyslu oddat se z plna srdce dílu Páně. Nebyl zvyklý překonávat obtíže, sklíčilo ho nebezpečí a strádání. Jeho práce byla provázena úspěchem, když působil za příznivých okolností; nyní však, kdy se tak často setkali s odporem a nástrahami, nedovedl snášet obtíže jako dobrý voják kříže. Musel se teprve naučit směle čelit nebezpečí, pronásledování a nepřátelství. Když pak apoštolové postoupili na své cestě dále a setkali se s ještě většími těžkostmi, propadl Marek zcela strachu, ztratil odvahu, odmítl jít dál a vrátil se do Jeruzaléma.“ (SA 112; AA 169-170)

Jak se později proměnil Pavlův postoj k Markovi? 2 Tm 4,11; Fm 24

V Pavlově postoji k Markovi došlo k nečekané a radikální změně. Domníváte se, že Pavel prostě začal více snášet člověka, který ho opustil? Nebo se Marek stal někým, kdo si zaslouží důvěru?

Zkuste najít ve svém životě něco, co jste úplně pokazili, ale dostali jste šanci to napravit. Co pro vás tato nová šance znamenala? Jak to odráží – i když v malém – milost a lásku, se kterou k nám Bůh přistupuje? Možná je i ve vašem okolí člověk, který si zaslouží druhou šanci.

Přehled dne: autorství evangelia
Markovy vztahy a jeho charakterový růst

EVANGELIUM SE ROZBÍHÁ – MK 1,1

Přečtěte si Mk 1,1 a porovnejte tento verš s prvními verši ostatních evangelií. V čem tkví hlavní rozdíl?

Marek začíná jakoby bez úvodu. Přeskakuje Ježíšův rodokmen, zázračné početí i dramatické narození. Nezmiňuje mudrce z Východu ani pastýře, ani Herodův ďábelský nápad s vražděním neviňátek. Neříká nic o Ježíšově útěku do Egypta nebo o tesařské práci v Nazaretu. Není to proto, že by tyto věci byly nepodstatné. Ony pouze nejsou ani pro Marka, ani pro nás tím nejdůležitějším. Marek chce čtenáře hned na počátku přesvědčit, že Ježíš je Syn Boží.

Studujte další místa v Bibli, kde je zmíněn Syn Boží. Zvláště pak L 1,34.35; J 10,30; Fp 2,5-11; Ko 1,13-19; Žd 1,1-3. Kým Ježíš je podle těchto pasáží? Proč je jeho identita důležitá i pro nás?

Jedinečná role Ducha svatého při Ježíšově početí ukazuje, že Ježíš je také Syn Boží. Ovšem toto slovní spojení má mnohem širší význam: ukazuje, že Ježíš sdílí samotnou podstatu Boží – je skutečným Bohem a vždy bude. Proto čtvrtý věroučný článek Církve adventistů sedmého dne vyznává: „Bůh, věčný Syn, se stal člověkem v Kristu Ježíši ... Věčný pravý Bůh se v Ježíši Kristu stal také pravým člověkem.“ (Adventisté sedmého dne věří, s. 58)

Marek nezmiňuje zrození z panny; pravděpodobně proto, že chce zdůraznit věčné Ježíšovo synovství. To je pro něho evangeliem, což je starořecký termín původně označující zprávu o vítězství ve válce. Pro Ježíšovy následovníky už nešlo o dobrou zprávu obecně, ale o dobrou zprávu o Ježíši Kristu, Synu Božím. On JE tou dobrou zprávou. On JE evangelium.

Evangeliem se dříve nazývala zpráva o vítězství ve válce. Jakého vítězství dosáhl Ježíš ve tvém životě? Co jsi v tomto boji získal? Co bylo poraženo? V čem je tvůj život díky tomuto vítězství jiný?

Přehled dne: smysl Markova začátku
kdo je Markův Ježíš

POSEL – MK 1,2-8

Vždy než Bůh zasáhne do lidských dějin, posílá posly, aby připravili lid. „Ovšem, Pannovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům.“ (Am 3,7) Tak tomu bylo i před největším zásahem do lidských dějin: Bůh poslal posla – Jana Křtitele. Podobně jako byl předpovězen příchod Mesiáše, byl předpovězen i příchod jeho posla. Marek cituje Malachiáše 3,1 a Izajáše 40,3, i když jako zdroj zmiňuje pouze Izajáše.

Jakou roli hrál Jan Křtitel a jaké bylo jeho poselství?

Mk 1,2-3 _____

Mk 1,4 _____

Mk 1,7 _____

Janovým posláním bylo ukazovat na někoho jiného, ne na sebe. Připravoval lidstvo na příchod toho, kdo je větší než on sám.

Citované verše mluví o připravování cesty. Jedná se o obraz převzatý z oblasti dopravního stavitelství. I dnešní cestáři při výstavbě dálnic dělají tunely v horách, zasypávají prohlubně a rovnají to, co je křivé. Takovým cestářem pro Ježíše Krista je Jan Křtitel. (Iz 40,3 zřetelně mluví o stavbě rychlostní komunikace.) Jan vykonával své povolání třemi způsoby: 1) oznamoval lidem, že přichází Mesiáš; 2) vyzýval lid, aby se na jeho příchod připravil a odvrátil se od svých hříchů; 3) křtil každého, kdo chtěl dát veřejně najevo, že Mesiáše očekává.

Jan nikdy nepřítahoval pozornost na sebe. Sebeprosazení nebylo jeho pokušením. Nijak se nedal omámit davy, které toužily slyšet jeho řeč. Z jeho úst opravdově zní: „On musí růst, já však se menšit.“ (J 3,30)

My, adventisté sedmého dne, věříme, že nás Bůh povolal ke sdělování pro-rockého poselství týkajícího se Ježíšova příchodu. Můžeme se při tom nějak učit od Jana Křtitele? V čem je náš úkol stejný a v čem jiný než Janův? Co musíme změnit v našich životech, abychom byli lepšími posly?

Přehled dne: činnost Jana Křtitele
osobní kvality Jana Křtitele

POVĚŘENÍ – MK 1,4

Porovnejte Markův popis Křtitelovy služby s ostatními evangelií (Mt 3; Mk 1,4-11; L 3,1-22; J 1,6-8.19-36). V čem se s ostatními zprávami shoduje? Jaké zde nacházíme rozdíly? Co můžeme vytěžit z různých úhlů pohledu? Musí vždy ve všem souhlasit? Pokud ne, proč?

Marek Janu Křtiteli věnuje nejméně místa ze všech. Ve středu jeho pozornosti je Ježíš, Boží Syn, a proto omezuje vše ostatní na minimum. Janova role v příběhu je dvojnásobná: je Ježíšovým předchůdcem, ale zároveň ho křtí.

Marek mlčí ohledně Janova narození, o kterém nás zpravuje Lukáš. Mlčí i o dalším Křtitelově životě, který připomínají Jan a Matouš. Jediná další zmínka o Janovi mimo stručné 1,9-13 je poznámka o jeho smrti, vložená do popisu Ježíšovy služby v Galileji (Mk 6,14-29).

Přečtěte si Mk 1,10-11. Jak tyto verše korespondují s úvodem Markova evangelia? Co zásadního je zde zdůrazněno?

Nebeská holubice Ducha a hlas měly dát celému světu jasně najevo, že zde nestojí další obyčejný člověk. Byl opravdovým člověkem, ale byl i něco víc – byl Božím Synem, skutečným Bohem. Boží inspirace vedla Marka k zdůraznění této myšlenky, tak důležité pro křesťanskou víru.

Zkuste si představit, že Ježíš byl velikánem mezi lidmi, ale ne Synem Božím. Jak by to změnilo vaši víru a váš život?

Přehled dne: vztah Jana a Ježíše
Ježíšův křest a jeho význam

SLUŽBA ZAČÍNÁ – MK 1,14-20

Jaké místo zaujímá v Ježíšově úvodním kázání prvek času? Mt 3,2; 4,17; Mk 1,4.15

Ježíšovo kázání se shoduje s kázáním Jana Křtitele: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království Boží.“ (Mk 1,4.15, srov. Mt 3,2; 4,17) Ježíš ale poselství prohlašuje: jestliže Jan Křtitel kázal, že Mesiáš přichází, Ježíš již mluví o tom, že Mesiáš je tady.

Adventisté sedmého dne vnímají časový rozměr v Božím plánu jako neobyčejně důležitý. V Ježíšově prohlášení, že se naplnil čas, vidíme nejen naplnění SZ proroctví o příchodu Mesiáše, ale i odkaz na proroctví Danielovo. Ve svém popisu 70 týdnů (Da 9,24-27) přesně předpověděl okamžik příchodu Mesiáše. Věříme, že tak, jako se Ježíš objevil v přesně daný čas poprvé, přijde i podruhé. Apoštol Pavel napsal: „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna.“ (Ga 4,4) Tak tomu bylo při jeho prvním příchodu a bude i při druhém.

Představte si scénu povolání prvních učedníků v Mk 1,16-20. Staňte se na okamžik jedním z nich. Budte s Petrem, Ondřejem, Jakubem a Janem u jezera a pomáhejte jim se sítěmi na ryby. Náhle přijde Ježíš a řekne: „Pojď, následuj mne!“ Bez váhání odhodí své síťe a jdou za ním. Proč je pro nás překvapivé, že se rozhodnou tak náhle? Jak si vysvětlit jejich spontánní reakci? Co vám brání, abyste udělali něco podobného?

Rybáři neočekávali, že budou mít z následování Ježíše nějaký finanční profit. Rybaření bylo těžké, ale oni své řemeslo znali a dokázali se uživit. Navíc Ježíš Nazaretský neměl ani slávu, ani bohatství, ani organizované hnutí následovníků. Následovat jej, to skutečně znamenalo vyjet na hlubinu. Jediná věc může vrhnout světlo na jejich náhlé rozhodnutí. Spatřili v Ježíši něco, co se dotklo jejich srdcí. Viděli ho, slyšeli ho a rozhodli se udělat něco, co změnilo jejich životy.

Byli jste jako křesťané nuceni se pro Krista něčeho vzdát? Pokud ne, co vám říká 2 K 13,5?

Přehled dne: smysl správného času v Božím plánu
povolání prvních učedníků

DOPORUČENÉ STUDIUM

Srovnajte Matoušovu a Lukášovu verzi událostí, které jsme tento týden studovali v Markově podání: Mt 3,1-4,22; L 3,1-22; 5,1-11.

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Křest (TV 64-67; DA 109-113) a Povolání dalších učedníků (TV 152-155; DA 244-251).

Diskusní otázky

- 1. Proč by anděl nemohl být naším Spasitelem? Co by znamenalo, kdyby Kristus nebyl Bohem, ale jen bohem stvořeným Bohem? Přemýšlejte o tom, jakou můžeme mít v Kristu důvěru, protože je naším Spasitelem, Pánem a Veleknězem. Diskutujte o důsledcích Kristova božství.**
- 2. Představte si, že jste přítomni na Kristově křtu. Vidíte sestupovat Ducha, slyšíte hlas z nebe. Co by mohlo zpochybnit, že tyto věci byly skutečně od Boha? Jakým způsobem dnes lidé zpochybňují Boží existenci, jeho moc a péči o nás? Co máme my věřící dělat, abychom nespadli do stejné pastí?**
- 3. Učedníci museli radikálně změnit své životy, aby mohli jít za Ježíšem. Co my? I my jsme změnili radikálně své životy? Pokud ne, je naše následování věrohodné?**
- 4. Někdo ve třídě by měl vysvětlit proroctví o 70 týdnech v Da 9,24-27. Proč by mu měl rozumět každý křesťan?**

Shrnutí

Hned prvními slovy svého evangelia Marek ukazuje na Ježíše jako Božího Syna. Tento výraz, který zdůrazňuje Ježíšovu jednotu a rovnost s Bohem, je jednotící myšlenkou celého Markova evangelia. V pasáži, kterou jsme tento týden studovali a která otevírá celé dílo, se objevují důkazy Ježíšova božského synovství: 1) byl naplněním proroctví, 2) přišel v Bohem určený čas a 3) při svém křtu byl uveden do veřejné služby, když ho Otec nazval milovaným Synem.

ÚŽASNÝ DIVOTVŮRCE

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 1,21-2,17

Základní verš

*„Ježíš se slitoval, vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: ‚Chci, buď čist.‘“
(Mk 1,41)*

Muž činu. Po stručném úvodu nás Marek okamžitě vtahuje do Ježíšovy činnosti v Galileji. Předkládá sérii krátkých, akčních příběhů, podobných rychlým šotům televizního zpravodajství. Znovu je poučné srovnat Marka s jinými evangelisty. Pro Matouše je první hlavní událostí Ježíšova života Kázání na hoře (Mt 5-7). Lukáš vypráví o Ježíšově kázání v Nazaretu (L 4,14-30). Jan začíná příběh Ježíšova veřejného života zázrakem v Káně Galilejské. Marek si nevšímá ani jedné z těchto významných událostí Ježíšova života. Každý evangelista vytvořil pod vedením Ducha svatého jedinečné dílo o životě jedinečného člověka, našeho Spasitele a Pána.

Týden ve zkratce

Jakým způsobem projevil Ježíš hned na počátku svou moc?
Jak se projevil principy křesťanského života v uzdravení Petrovy tchyně?
Jak je u Ježíše propojen duchovní a fyzický rozměr života?
Jakým způsobem Ježíš zbořil některé pevné tradice náboženství své doby?

Cíle úkolu

- 1) Sledovat Ježíšův postoj k lidem na okraji společnosti.
- 2) Konfrontovat ho s naším postojem.
- 3) Hledat praktické způsoby, jak projeviti podobný soucit, jako měl Ježíš.

MUŽ OVLÁDANÝ DÉMONEM MK 1,21-28

Ježíš přišel na zem v době, kdy lidé byli hluboce zakořeněni v moci zla. Ellen Whiteová nám podává barvitě vylíčení této doby: „Záludnost hříchu dosáhla svého vrcholu. Satan vynaložil na záhubu lidstva všechny své síly. Boží Syn při pohledu na svět trpěl. S lítostí a bolestí sledoval, jak se lidé stávají obětí satanovy krutosti... Lidské tváře nesly pečeť zla. Vyzařovala z nich povaha démonů, kteří je ovládali.“ (TV 23; DA 36)

**Co bylo první věcí, která Ježíšovy diváky upozornila, že je výjimečný?
Mk 1,21-28**

Proč stejná věc zároveň nemohla jasně prokázat, kým skutečně je?

Ježíš přinesl na svět skutečnou lidskost. Přišel, aby sloužil, ne aby mu bylo slouženo. Nepřišel, aby byl vyvýšen, ale aby přinesl naději a uzdravení. Proto byl v neustálém konfliktu se silami zla, které si chtějí udržet vládu nad lidskými bytostmi. Démoni byli mocní, ale Ježíš mocnější.

Důkladně prostudujte pasáž o uzdravení muže ovládaného démony v synagoze v Kafarnaum (Mk 1,21-28). Jak měl tento zázrak pomoci odhalit Ježíšovu totožnost?

Ježíš bude nakonec mnoha lidmi, které přišel osvobodit, odmítnut i přes mnohé důkazy, jež jim byly poskytnuty. Naopak ďábel ho rozpoznal a sklonil se před jeho autoritou. Proberte ve třídě tento paradox.

Křesťanský spisovatel C. S. Lewis vyprávěl jednou o době, kdy byl ještě ateistou. Tehdy mu jeho přítel, také ateista, řekl: „Víš, Clive, je hromada historických důkazů, které potvrzují pravdivost vyprávění o životě a smrti Ježíše Krista.“ Lewisův přítel šel dál svou cestou bez ohledu na zřejmé důsledky svého prohlášení. Tyto důsledky nicméně hluboce zasáhly samotného Lewise, který se nakonec stal křesťanem. Jak příběh zapadá do dnešního tématu? Podléháme i my pokušení, podobně jako přítel C. S. Lewise, přehlížet mocné důkazy Boží moci?

Přehled dne: stav světa v Ježíšově době
smysl Ježíšova příchodu

PETROVA TCHYNĚ – MK 1,29-39

Jakým způsobem vyjadřuje uzdravení Petrovy tchyně Ježíšův osobní zájem o člověka? Mk 1,29-34

Český ekumenický překlad tuto pasáž překládá takto: „Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. Přistoupil, vzal ji za ruku a pozvedl ji. Horečka ji opustila a ona je obsluhovala.“ Jakmile Ježíš uslyšel o její nemoci, přispěchal k ní. Nečekal, než sní sobotní oběd, ani nepromlouval k učedníkům. Nemocná žena byla na prvním místě. U jejího lůžka neplýval slovy útěchy. Prostě ji uchopil za ruku a pomohl jí vstát. Jak soucitným a ohleduplným lékařem byl Ježíš! Uzdravení bylo nejen okamžité, ale také úplné. Po horečce bývá člověk zesláblý a bez energie. Ovšem Petrova tchyně okamžitě vstala a obsluhovala Ježíše a učedníky.

Ježíš udělá pro maminku Petrovy manželky něco, co pro sebe udělat nemohla. Ona pouze reaguje. Jakým způsobem se zde odrážejí principy křesťanské víry? Viz Mt 10,8; J 15,12; 1 J 5,2-3.

Kdy pro vás naposled udělal někdo výjimečnou věc, za kterou jste byli vděční? Jak jste se zachovali? Proč? Odrážel se ve vaší reakci křesťanský pohled na život v milosti?

Úžasné činy, které Ježíš vykonal, vyvolaly velikou odezvu. Všichni lidé, říkali učedníci, tě hledají. Ale hledali ho opravdu? Při pohledu na celý Ježíšův život je možné, že někteří z těchto lidí se od něj nakonec odvrátili. Hledat Ježíše samo o sobě nestačí. Něco musí následovat. Reakce Petrovy tchyně v sobě skrývá klíč k řešení tohoto potenciálního problému. Jak jej lze aplikovat na náš duchovní život? Viz též Jk 2,22.

Přehled dne: způsob uzdravení Petrovy tchyně
Ježíšův soucit s nemocnými

MALOMOCNÝ – MK 1,40-45

Prostudujte Mk 1,40-45. Jak se projevuje Ježíšův soucit? Proč udělal nemocnému tak silné varování? Co bylo důsledkem zázraku?

České slovo malomocenství je překladem řeckého slova lepra používaného v Novém zákoně. Termín označoval různé kožní nemoci. SDA Bible Dictionary ohledně slova malomocenství v Lv 13 píše: „Analýza různých symptomů... odkrývá skutečnost, že termín lepra byl používán v mnohem širším smyslu, než je tomu dnes. Existují názory, že termín použitý v Lv 13 v sobě zahrnuje 7 různých nemocí. Některé z příznaků ukazují na lupenku... spíše než na lepru, také zvanou Hansenova nemoc. Nicméně lepra samotná je zde také jistě zahrnuta.“ (s. 667).

Starý zákon obsahuje jasné instrukce, týkající se člověka, kterého kněz označil jako malomocného. Nemocný musel opustit domov i obec (Nu 5,1-4; 12,9-15; 2 Kr 15,5) a nesměl vstoupit do města (2 Kr 7,3). Malomocný musel nosit roztržené šaty, nechat si růst dlouhé vlasy a při setkání s jiným člověkem měl povinnost volat: „Nečistý, nečistý!“ (Lv 13,45.46) Je zřetelné, že i v Ježíšově době byla tato pravidla uznávána. 10 leprotiků, kteří se s Ježíšem setkali před jistou vesnicí, stáli v uctivé vzdálenosti a křičelo na něj (viz L 17,12). Ovšem malomocný v Markově vyprávění přišel přímo k Ježíši a prosil na kolenou za očištění.

Jako lidé trpíme všichni horší nemocí, než je lepra, a sice hříchem. Jak se k nám přesto chová svatý a bezhříšný Bůh?

Skutečnost, že Ježíš nechal malomocného přiblížit se a dokonce se ho dotkl, byla nejen porušením společenského tabu, ale projevovala především sílu jeho soucitu. Není správné podceňovat uzdravující sílu doteku. Dotek může mít větší moc než slova.

I když většina z nás nedisponuje mocí nadpřirozeného uzdravování, měli bychom všichni mít sílu lásky, soucitu, milosrdenství a nesobeckého zájmu o druhého člověka. Jak přistupujete k „malomocným“ současné doby? Co udělat, abychom jim projevíli stejný soucit, jaký projevoval Kristus? Proč je to těžké?

Přehled dne: co je malomocenství

Ježíšův vztah k malomocnému v kontrastu se společenskými předsudky

OCHRNUÝ – MK 2,1-12

Ochrnutý spuštěný střechou je jednou z nejpůvabnějších historek evangelíí. Vyniká neuvěřitelnou cílevědomostí a kreativitou. Vyniká humorem. Učitelé Zákona, kteří se ošívají v přecpané místnosti plné upocených obyčejných sedláků, padající omítka a kusy střechy, člověk snášejí se z nebe.

Rozjímejte nad Mk 2,1-12. Přeneste se do domu, kde sedí Ježíš. Přišli jste se podívat na Ježíše Nazaretského, o kterém se vypráví v celé Galileji. Jste ale svědky podívané, která předčila vaše očekávání. Co asi říkali zúčastnění?

Jaký byl bezprostřední dojem mužů, kteří spustili ochrnutého střechou? Co asi říkali později?

Jak reagoval ochrnutý?

Co říkali zákoníci?

Co se povídalo mezi davem, který vše viděl?

Ježíš ocenil víru těch, kdo spustili nemocného střechou jiným způsobem, než by všichni čekali. Hleděl dál než muži, kteří ochrnutého doprovázeli. Byl si vědom, že nejtěžší břímě, které muž nese, je duchovní. Muž toužil po tělesném zdraví, ale ještě více po pokoji s Bohem a odpuštění hříchů. „Ochrnutý muž stejně jako malomocný ztratil poslední naději na uzdravení. Jeho nemoc byla důsledkem hříšného života a jeho utrpení umocňovaly výčitky svědomí. Dávno předtím se obrátil na farizeje a lékaře a doufal, že ho osvobodí od duševních útrap i tělesné bolesti. Ti jej však bezcitně prohlásili za nevléčitelného a propustili ho s tím, že propadl Božímu hněvu... Umírající muž už ani tak netoužil po tělesném uzdravení jako po osvobození od břemene hříchu. Kdyby se mohl setkat s Ježíšem a získat jistotu odpuštění a smíření s nebem, byl by spokojený, ať už by měl z Boží vůle žít nebo zemřít.“ (TV 166-167; DA 266-267)

Stres, vina, strach, samota, hněv, zášť, závist mohou mít zničující vliv na naše zdraví. Máme v Ježíši zaslíbení, že vírou můžeme přijmout uzdravení těla i duše? Prožili jste moc tohoto slibu ve svém vlastním životě?

Přehled dne: moudrost přátel ochrnutého muže
rozdíl mezi tělesným a duchovním uzdravením

MATOUŠ LÉVI – MK 2,13-21

Lévi byl znám také pod jménem Matouš (viz Mt 10,3). Jako celník patřil k opovrhované skupině lidí. Lidé nesnášeli celníky ze dvou důvodů: 1) kolabovali s římskou okupační mocí; 2) často šlo o lidi bez morálních zásad. Římané používali systém delegování daňových pravomocí. Nevybírali daně sami, ale přenechali výběr místním úředníkům, kteří byli odpovědní za výběr daně částky. Vše, co celníci vybrali nad výši určené sumy, putovalo do jejich kapsy. Proto systém tihl ke korupci a byl zneužíván. Celníci bohatli na úkor svých spoluobčanů.

Ježíšovo zavalání Léviho muselo šokovat mnohé, včetně jeho následovníků. Ježíš se navíc účastnil hostiny, kterou na jeho počest Matouš pořádal. Matouš pozval své přátele, celníky a hříšníky. Alespoň tak byli obyčejní lidé označováni farizeji, kteří sami sebe viděli před Bohem výš. Jejich postoj charakterizují tato slova: „Jen tahle chátra, která nezná zákon – kletba na ně!“ (J 7,49) Pro Ježíše byl každý člověk bez ohledu na společenské nebo náboženské mínění potencionálním občanem nebe. „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“ (Mk 2,17)

Pokuste se vysvětlit podobnosti o novém šatu a novém vínu (Mk 2,21.22) v souvislosti s tématem tohoto týdne.

Ježíš nebyl pouze dalším v řadě izraelských proroků. Byl prorokem, ale ještě něčím víc. Byl Bohem přišlým v těle. Přinášel království Boží. Novost jeho zvěsti ničila staré náboženské zvyklosti a společenské konvence. Nové víno Ježíšovy zvěsti nemůže snést staré víno, které je založeno na pohrdání odlišnými lidmi. Jeho nové víno nakonec vyteče ze starých měchů, v okamžiku, kdy evangelium začne být zvěstováno pohanům.

Některé lidské tradice se silou svého trvání mohou stát součástí víry natolik, že jejich porušení se jeví jako hřích. Jaké lidské tradice v adventismu získaly pověst nedotknutelnosti? Jaké skrývají úskalí? Jak pomoci lidem rozlišit lidské a Boží? Viz též Mk 7,7.

Přehled dne: kdo byli celníci a jaký byl Ježíšův postoj k nim
kdo byl Ježíš

DOPORUČENÉ STUDIUM

Lukáš má všechny příběhy, které jsme tento týden studovali, Matouš jen některé z nich. Srovnejte všechna tři evangelia: Mt 8,14-17; L 4,31-44; 5,12-38; Mk 1,21-2,17.

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu V Kafarnaum (TV 156-162; DA 252-261), Zázračná uzdravení (TV 163-169; DA 262-271) a Lévi Matouš (TV 170-175; DA 272-280).

Diskusní otázky

- 1) Jsou zázraky zkouškou, podle které lze rozlišit pravost náboženství a náboženského hnutí? Jakou roli budou nadpřirozené jevy hrát v posledních událostech dějin? Proč musíme být obezřetní ve spoléhání na zázraky?**
- 2) Ve třídě detailně diskutujte o myšlence týkající se proměny lidských tradic v náboženské příkazy.**
- 3) Všechny příběhy tohoto týdne se týkaly společensky méněcenných lidí: muže ovládaného démonem, Petrovy tchyně (ženy byly považovány za méně cenné než muži), malomocného, ochrnutého, Matouše Léviho. První čtyři příběhy zahrnovaly fyzické uzdravení, poslední uzdravení duchovní. Je ironií, že učitelé zákona, kteří se považovali za spravedlivé, nebyli Ježíšem uzdraveni. Je pro nás snadné, abychom shlíželi na tyto „spravedlivé“ svrchu; nejsme však nakaženi stejnou duchovní nemocí jako oni?**

Shrnutí

Biblické příběhy, vybrané pro tento týden, nám poskytují jasný pohled na Ježíše jako Božího Syna. Marek používá časové spojky „ihned“ a „jakmile“, aby zvýšil spád vyprávění a Ježíše znázornil jako muže činu, který přináší naději a osvobození každému člověku bez ohledu na mínění společnosti. Ježíš, Syn Boží, vyhání ďábly a uzdravuje tělo i duši.

SOBOTNÍ UZDRAVENÍ A TVRDÁ SRDCE

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 2,23-3,35

Základní verš

„A řekl jim: ‚Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.‘“ (Mk 2,27.28)

Problémy se začínají zauzlovat. První náznaky potíží se objevily před nedávnem. Důvody nejsou nijak tajemné. Věty, které říkal, a věci, které dělal, vyvolaly protichůdné reakce. Ale nepřicházejí jenom problémy. Mimo uzdravování v sobotu jsme svědky vyslání dvanácti, nesourodé skupiny, která změní svět. Navíc Ježíš zažívá setkání s vlastní rodinou a bojuje s nepochopením svého poslání. Nejdůležitějším smyslem studia ovšem i tento týden zůstává přemýšlení nad životem a službou našeho Spasitele, které nám pomůže přiblížit se k němu o další krůček.

Týden ve zkratce

Proč Ježíš uzdravoval v sobotu?
Co stálo v pozadí nenávisti farizeů vůči Ježíši?
Co se snažili chránit?
Co je neopustitelný hřích?
Proč o něm Ježíš mluví v danou chvíli?

Cíle úkolu

- 1) Hledat správný smysl soboty.
- 2) Vidět se mezi povolanými apoštolů.
- 3) Porozumět, co je neopustitelný hřích.

UČINĚNA PRO ČLOVĚKA MK 2,23-28

Přečtěte si vyprávění z Markova evangelia 2,23-28. Rozeberte Ježíšovu odpověď zákoníkům a farizeům. Jaký princip stojí v pozadí Davidových činů? Co v tomto kontextu znamená, že sobota byla učiněna pro člověka? Co to znamená pro naše prožívání soboty?

V Ježíšově době byly dvě věci, které především odlišovaly židovský národ od ostatních – uctívání jediného Boha místo mnoha a odpočinek sedmého dne. Před staletími, když židé byli ještě svobodným národem, selhávali v obojím. Proroci se snažili upozornit lid na katastrofický směr, kterým se vydal, ale marně. Národ nakonec odešel do zajetí. Po návratu z exilu se národ zaměřil na vyhýbání se chybám, které vedly k zajetí. Ve snaze vystříhat se porušení sobotního přikázání byl vytvořen seznam toho, co bylo povoleno a zakázáno během sobotního dne. Mišna, kodifikované židovské právo, uvádí 39 hlavních prací, které není přijatelné vykonávat v sobotu. Ovšem „tyto obecné principy byly vysvětleny detailním způsobem. K hlavním bodům byl přidán nespočet menších nařízení, regulujících prožívání soboty. Nejznámější je pravděpodobně nařízení o tom, jakou vzdálenost je povoleno ujít v sobotu. Šlo o 2000 stadií, tedy něco kolem jednoho kilometru. Porušením sobotního přikázání bylo též hledění do zrcadla připevněného na zdi... nebo zapálení svíčky ... Bylo proti Zákonu plivnout na zem, protože to mohlo být chápáno jako zavraždění. Nebylo povoleno nosit kapesník, pokud nebyl přišitý na oděvu. Tím přestával prakticky být kapesníkem, ale stal se součástí oděvu.“ (5BC 587)

Zatímco židovští vůdcové cizelovali pravidla, Ježíš šel přímo k jádru věci. Sobota neměla být starostí, ale radostí. Měla být dnem bohoslužby, odpočinku a obnovení, dnem, ve kterém může člověk činit šťastné své blízké. Sobota je Boží dar pro lidi, rabíni z ní udělali dar danajský.

Sobotu máme nazvat „potěšením“ (Iz 58,13) a „světit ji“ (Ex 20,8). Co pro vás znamená potěšení a co znamená světit? Je mezi těmito významy napětí? Jak mohou oba rozměry být součástí naší soboty?

Přehled dne: sobota farizejského judaismu
sobota Ježíšova

MUŽ S ODUMŘELOU RUKOU MK 3,1-6

Přečtěte si Mk 3,1-6. Proč myslíte, že vůdcové toužili zabít Ježíše? Protože uzdravoval v sobotní den? Nebo bylo v sázce něco jiného, většího? Viz též J 11,48; Sk 17,6.

I během sobotního dne, kdy se člověk má zaobírat nebeskými věcmi, nepřestali Ježíšovi protivníci strojit úklady. Namísto požehnání, které Hospodin nabízí skrze čtení Bible, modlitbu a společenství věřících, věnovali svou energii na hledání chyby, kterou Ježíš udělá. Toužili dokázat, že porušuje sobotu, ale sami ji porušovali ve svém srdci.

Marek říká, že Ježíš byl tvrdostí jejich srdcí zarmoucen. Tvrdost ovšem nespočívala v neochvějném přesvědčení, jak světit sobotu, ale v jejich postoji k Ježíši. Ohrožoval mocné a jejich vliv na náboženství i politiku. Proto ho nenáviděli. Nemohli otevřeně přijít a říct, že hledají záminky, jak zeslabit jeho vliv. Ve strachu ze ztráty moci se nedokázali radovat z mocných projevů Boží síly. Místo toho jej obviňovali z porušení zákona.

Přečtěte si Mk 3,4. Proč farizeové neodpověděli na Ježíšovu otázku? Neměli odpovědi? Co mlčení napovídá o skutečných motivech?

Jako lidské bytosti máme nepěknou schopnost skrývat skutečnou motivaci svého jednání za masku zbožnosti a svatosti. Tragické je, že se skrýváme nejen před druhými, ale také sami před sebou. Jak poznat, zda naše pohnutky jsou čisté, nebo zda se chováme jako farizeové v našem příběhu?

Přehled dne: reakce na Ježíšova sobotní uzdravování

DVANÁCT APOŠTOLŮ – MK 3,17-19

Ježíšovo působení se začíná rozšiřovat. Dříve povolával k následování pouze jednotlivce. Z nich se stávali učedníci. Při cestách po Galileji začala skupina následovníků narůstat. Nadešla chvíle vybrat některé z nich pro zvláštní službu.

Marek 3,7-14 vykresluje živý obraz síly Ježíšova hnutí v Galileji. Co prozrazuje o Kristově popularitě? Jak může odpověď na tuto otázku vysvětlit důvod vyvolení apoštolů?

V okamžiku největší slávy utíká Ježíš do hor. Lukáš dodává důležitý detail, a sice že strávil noc v modlitbách (L 6,12). Ježíš stál před důležitým rozhodnutím a jako vždy hledal Otcovu radu.

Za jakým účelem vybral Ježíš dvanáct, z kterých se stali apoštolové? Mk 3,13-19 Co stálo v pozadí? Viz Mk 16,15; Mt 10,5-15.

Doslovný význam slova apoštol je „ten, který je poslán“. Dvanáct mužů, které Ježíš vybral, bylo posláno kázat a vyhánět ďáblы. Rozšiřovali jeho působení tady na zemi a měli pokračovat v jeho práci v době, kdy se vrátí k Otci. Předtím však museli být s ním. Učili se Ježíšovy metody a jejich osobnost se přizpůsobovala jeho.

Apoštolové pocházeli z různých prostředí, měli různé povahy, silné i slabé stránky. Byli mezi nimi rybáři, celník nebo partyzán (zélóta). Prudás Šimon Petr se musel hodně naučit. Podobně bouřlivé povahy měli i Jakub a Jan. Nezapomínejme na Jidášě.

V Izraeli byli mnozí další, vzdělaní, výřeční, erudovaní, bohatí. Takoví lidé by přece mohli vytvořit lepší jádro nového hnutí. Proč tedy Ježíš vybral svých dvanáct? Co z toho vyplývá pro nás ohledně 1) posuzování druhých na základě zevnějšku, 2) posuzování duchovního potenciálu druhých, 3) posuzování vlastností, které jsou důležité pro zapojení do duchovenské služby?

Přehled dne: povolání apoštolů
kvality apoštolů

Středa 13. dubna

JEŽÍŠ A BELZEBUL – MK 3,22-30

Ježíšových zázraků už bylo příliš mnoho, než aby se daly zamlčet. Ježíš je činil mocí, která byla mimo lidské možnosti, přesto udavači, kteří ho sledovali, odmítali přijmout pravdivé vysvětlení, že je Syn Boží. Naopak se snažili dokázat, že Ježíš je ve spojení s ďáblem, Belzebulem.

Jak Ježíš reagoval na obvinění, že je ve spolku s ďáblem? Mk 3,22-27

Jednoduchou, ale efektivní odpovědí vyvrátil Ježíš obvinění učitelů zákona. Ježíš přece ničil království satanovo. Vyháněl demony, uzdravoval nemocné a osvobozoval lidské bytosti z moci hříchu, který je svazoval. Satan jedná opačným způsobem. Pokud by byl Ježíš spojen s ďáblem, budoval by jeho království. Ježíš jej však ničil.

Proč Ježíš po své odpovědi na obvinění mluví o neodpustitelném hříchu? Jaká slova a jaké postoje vyprovokovaly tak silnou varovnou řeč? Jakým způsobem se žalobci dopouštěli neodpustitelného hříchu?

„Farizeové, k nimž se Ježíš s varováním obrátil, sami nevěřili obviněním, která proti němu vznesli. Všichni tito hodnostáři cítili, že je ke Spasiteli něco přitahuje. Slyšeli ve svém srdci hlas Ducha, který jej označoval za Pomazaného Izraele a vybízel je, aby se stali jeho učedníky. Ve světle jeho přítomnosti si uvědomovali vlastní hříšnost a zatoužili po spravedlnosti, které sami nemohli dosáhnout. Ale když už Ježíše jednou zavrhli, bylo by pro ně nadmíru ponižující uznat jej jako Mesiáše. Byli příliš pyšní na to, aby přiznali svůj omyl.“ (TV 203-204; DA 322)

Jak nyní chápete neodpustitelný hřích? Co byste řekli někomu, kdo se obává, že se ho dopustil? Je samotná skutečnost výčitek svědomí důkazem, že se neodpustitelného hříchu nedopustil?

Přehled dne: vztah mezi Ježíšem a ďáblem
neodpustitelný hřích

JEŽÍŠOVA MATKA A BRATŘI MK 3,31-34

Během svého života na zemi nezakoušel Ježíš podporu své rodiny. Evangelista Jan jasně říká: „Ani jeho bratři v něho nevěřili.“ (J 7,5) Marie, Ježíšova matka, ukládala ve svém srdci vše, co souviselo s jeho narozením (L 2,19.51), ale nedokázala plně porozumět poslání, které musel jako Mesiáš naplnit.

Ježíš je obklopen davem a nemá čas se ani najíst. Co dělají jeho příbuzní? (Mk 3,20.21)

Marek říká v 3,21: „Když to uslyšeli jeho příbuzní, přišli, aby se ho zmocnili; říkali totiž, že se pomátl.“ Možná se cítili zahanbeni, když viděli, s jakými lidmi se Ježíš stýká. Možná je znepokojilo mínění, že Ježíš je ve spolku s ďáblem. Možná se jim nejvíc ze všeho nelíbilo, že Ježíše odmítají náboženští vůdci, kteří ho přece měli vítat jako osvoboditele od nenáviděných Římanů.

Rozeberte Ježíšovu reakci na zprávu, že venku čekají jeho matka a bratři. Neměl zájem o své příbuzné? Kam směřoval výrokem: „Kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka?“ Mk 3,31-34 Viz též Dt 30,20; Mt 7,21; J 15,14; 1 J 5,3.

Na jiném místě Marek Ježíšovy bratry jmenuje: byli to Jakub, Juda a Šimon. Zmiňuje i jeho sestry (Mk 6,3). Je příznačné, že v této příhodě není zmíněn manžel Marie, Josef. Bratři se zde chovají k Ježíšovi jako k mladšímu sourozenci. Říkají mu, co má dělat, a chtějí se ho zmocnit. To by mohlo naznačovat, že Josef byl vdovec, když si bral Marii. Během Ježíšovy služby není nikdy zmíněn. Je pravděpodobné, že byl v té době již mrtev. Po vzkříšení viděli příbuzní Ježíše jinak. Bratři jsou zmíněni mezi věřícími při Letnicích (Sk 1,14) a Pavel nazývá Jakuba, bratra Páně, apoštolem.

Znáte-li někoho, kdo zápasí se svými rodinnými příslušníky, kteří nesouhlasí s adventismem, přemýšlejte, jak mu pomoci. Může dnešní studium skýtat povzbuzení?

Přehled dne: vztah biologické rodiny k Ježíši
vztah Ježíše k biologické rodině

DOPORUČENÉ STUDIUM

Prostudujte sedm Ježíšových sobotních zázraků. Všimněte si důvodů, proč je vykonal, co jimi chtěl ostatní naučit a reakcí odpůrců. Viz Mk 1,21-28; Mk 1,29-31; Mk 3,1-6; L 13,10-17; L 14,1-4; J 5,1-15; J 9,1-41.

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Sobota (TV 176-181; DA 281-289), Dvanáct apoštolů (TV 182-186; DA 290-297) a Ježíšovi bratři (TV 203-207; DA 321-327).

Diskusní otázky

- 1) Pokud za vámi přijde nový adventista a zeptá se: „Podle jakých zásad mám dodržovat sobotu?“, co odpovíte? Prodiskutujte ve třídě své rozdílné postoje.**
- 2) Jak by se lišilo naše svěcení soboty, pokud bychom:**
 - ji dodržovali pouze proto, že to přikázal Bůh?
 - ji dodržovali, protože milujeme Ježíše a chceme ho následovat?
- 3) Proč je obtížné pracovat s někým, kdo má postoje jako farizeové, tedy s někým, kdo umlčel naléhání Ducha svatého ve svém srdci? Jakými způsoby se dá takovému člověku pomoci? Je definitivně pozdě pro někoho, kdo spáchal neodpustitelný hřích? Může se někdo kát z takového hříchu, nebo samotná povaha neodpustitelného hříchu nepřipouští pokání?**

Shrnutí

Ježíš je pánem soboty, což prokázal činy, které v sobotu vykonal. Je výstrahou, že lidé, kteří měli Boha znát nejlépe, před ním uzavřeli svá srdce. Přitom vyznávali, že Bohu slouží celou svou bytostí. To je poučení pro každého, kdo věří, že žije ve službě Hospodinu.

PO GALILEJI

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 4,1-5,43

Základní verš

„Zmocnila se jich velká bázeň a říkali jeden druhému: ‚Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?‘“ (Mk 4,41)

Galilejec. Namísto Nazaretu, městečka v horách, kde vyrostl, zvolil si Ježíš jako základnu své práce Kafarnaum (viz Mk 2,1). Kafarnaum se nacházelo na severním břehu Galilejského moře a bylo rybářským centrem. Pokud se Ježíš vracel z cest domů, bylo to do Kafarnaum.

Galilejské moře je určujícím geografickým prvkem severního Izraele. Jeho tvar připomíná gigantické srdce. Rozlohou zasahuje asi 23 kilometrů od severu na jih a 14 od západu na východ. Tyrkysově zbarvené vody se hemží rybami. Jeho hloubka dosahá místy až 50 metrů. Úroveň hladiny se nachází 230 metrů pod mořem, což určuje převážně subtropický ráz krajiny.

Tento týden budeme Ježíše doprovázet po cestách přes jezero. Každý den bude na jednom nebo druhém břehu.

Týden ve zkratce

Co chtěl Ježíš naučit podobenstvím o rozsévači? Proč Ježíš přirovnával nebeské království k semenu? Co nás učí příběh o bouři na jezeru? A co příběh o uzdravení člověka ovládaného démonem? Co nového přináší příběh o Ježíšově službě dvěma nemocným ženám? Jaké tradice Ježíš bořil a proč?

Cíle úkolu

- 1) Poznávat Ježíšův vztah k potřebným.
- 2) Hledat smysl podobenství o rozsévači a semeni.

PODOBENSTVÍ O ROZSÉVAČI MK 4,1-20

Objevujeme jedno z mála míst, kdy Marek nechává zaznít i Ježíšovo učení. Obvykle představuje Ježíše jako muže rozhodného činu a nezastavuje se u jeho kázání.

Ježíšova podobenství jsou všeobecně známá, dokonce i mezi nekřesťany. Jejich pozadí tvoří situace běžného života. Slova zde použitá jsou jednoduchá, ale jejich obsah je hluboký. Ježíš, sám pramen moudrosti, se nikdy nesnaží oslnit druhé svými znalostmi nebo je ohromit intelektuálními úvahami. Svě myšlenky lidem předával pomocí překvapujících podobenství z obyčejného života. Ostatní evangelisté vyprávějí mnohá další podobenství, která často končí nečekaně – první jsou poslední a poslední první. Toto podobenství však takové není.

Prostudujte Ježíšem vyprávěné podobenství o rozsévači spolu s vysvětlením, které přidal pro učedníky (Mk 4,3-20). Je středem zájmu rozsévač, nebo jsou to různé druhy půdy? O čem Ježíš mluví?

Co představují:

lidé kolem cesty? _____

lidé na skalnatých místech? _____

lidé v trní? _____

lidé na dobré půdě? _____

Je zajímavé, že ve všech případech je stejný rozsévač i semeno. Bůh zve každého člověka do svého království a touží, aby přijal jeho spasení. Nicméně nikoho nenutí. Každý má možnost odmítnout jeho velkorysou nabídku. Podobenství také učí, že následování Ježíše je víc než jedno rozhodnutí. Někteří křesťané rádi vyprávějí o dni, kdy získali spasení a přijali Ježíše, ale křesťanský život není vybojován v jediném dni. Tento svět nabízí křesťanovi boj a dlouhou cestu. Naším úkolem je růst v Boží milosti a jeho poznání. Ježíš v podobenství vysvětluje, že někteří lidé začnou svou cestu dobře. Jejich semeno vyklíčí, ale rostlina nepřinese ovoce.

Přemýšlejte o lidech, kteří podle vás patří do popsaných kategorií. Co podle vašeho názoru způsobilo, že se zařadili do jiné skupiny než k lidem na dobré půdě? Lze se z jejich osudů dozvědět, co je dobré pro život víry a co ho ničí?

Přehled dne: smysl podobenství
výklad podobenství o rozsévači

KRÁLOVSTVÍ JE JAKO SEMENO

MK 4,21-34

Podobenství, ve kterých Ježíš přirovnává království k semenu, jsou krátká, ale pronikavá. Království Boží je v ostrém kontrastu s hrdými lidskými říšemi. Ty se holedbají krutou silou, mocnými armádami, jezdeckem a válečnými vozy. Dnes je tomu podobně, jenom koně nahradily tanky, rakety a stíhací bombardéry. „Jediná moc, která je opravdovou mocí,“ řekl jeden politik, „je moc, která vychází z hlavně pušky.“ Království Syna Božího na této zemi se však holedbá tím, že je jako semeno. Co to má znamenat?

Jaké charakteristické rysy semena jsou popisovány v podobenstvích:

o semenu? (Mk 4,26-29)

o hořčičném semenu? (Mk 4,30-32)

Semínko je maličké. Tato maličká věc však v sobě skrývá energii, která může přinášet život a růst. Majestátní stromy jako dub nebo buk začaly svůj život jako malá semínka.

Karel Veliký, císař Svaté říše římské, se nemusel nikomu klanět. Vypráví se, že když se papež chystal vložit císařskou korunu na jeho hlavu, Karel ji sebral a korunoval se sám. Časem tento panovník, tak mocný a obávaný, zestárl. Před smrtí sestavil instrukce ohledně svého pohřbu. Jeho tělo mělo být oblečeno do královského roucha, na hlavě měl mít korunu, v ruce žezlo a sedět měl na svém trůnu. Poté měl být hrob zapečetěn a nikdy znovu otevřen. Karel Veliký chtěl vládnout i po své smrti!

Služebníci císaře vše vykonali podle příkazů. Ubíhaly roky a Karlův hrob bičovaly vítr a déšť. Jednoho dne s větrem přiletělo semínko a uvízlo v malé spáře. Slunce svítilo a déšť padal a semeno vyklíčilo. Našlo si půdu a zapustilo kořeny. Kořeny rozšířily spáru a vítr navál další hlínu. Za čas se objevila trhlina. Skrze ní byl vidět kostlivec sedící na zaprášeném trůnu. Roucho ztrouchnivělo a žezlo i koruna padly na zem. Ambiciózní plány Karla Velikého se sklonily před mocí semínka.

Jaké praktické rady nám pomáhají soustředit se na Boží království a neulpívat na pozemských věcech, které vždy končí v prachu a smrti? Mohou nám pomoci následující biblické texty? Jak? Mt 6,19; 2 K 4,18; Fp 4,8

Přehled dne: co je semeno
v čem symbolizuje království Boží

Úterý 19. dubna

HRŮZA NA VODÁCH – MK 4,35-41

C. S. Lewis psal o tom, jak obrovskou ranou pro víru byla smrt jeho ženy. „Nikdy se nedozvíte, jak skutečně věříte, pokud se otázka pravdivosti vaší víry nestane otázkou života a smrti. Snadno se vyznává, že lano je silné a pevné, pokud jím pouze zavazujete krabice. Pokud máte na laně viset nad propastí, je to něco jiného. Potom objevíte, jaká byla vaše víra.“ (Kniha o zármutku, 1996)

Přečtěte si Mk 4,35-41. Jak vyjadřují učedníci stejný princip, o kterém mluví Lewis? Proč jim Ježíš takto odpověděl?

Jak se v této scéně mocně projevuje Ježíšova lidskost i božskost?

Verš 38 vyjadřuje otázku, kterou si bez pochyby kladly během krizí svého života miliony křesťanů. Vírou známe odpověď. Ano, má o nás zájem. To je smysl kříže – spasit každého, aby žádný nezahynul (J 3,16; 10,10; 2 Pt 3,9).

Na druhou stranu většina z nás už ví, jaké to je, když jeho loďka nabírá vodu a on volá: „Bože, ty neslyšíš?“

Kdy jste se naposledy ocitli v situaci jako učedníci na jezeře? Co se stalo? Ptal by se vás Ježíš oprávněně: „Cožpak nemáš víru?“ Naučili jste se něco, co vám může v podobné situaci příště pomoci?

Přehled dne: mezní situace prověří víru učedníci na jezeře

DVA TISÍCE MRTVÝCH PRASAT MK 5,1-20

Důkladně si přečtěte příběh v těchto verších a rozjímejte nad ním. Najděte v příběhu jediné praktické naučení. (Pouze jedno, ne více.)

Existuje několik způsobů, jak přistoupit k tomuto příběhu. Pokud byla myšlenka, na kterou jste se zaměřili, Ježíšova moc vyhánět demony, jaký jste z ní vyvodili praktický závěr? Např. co se týče opakovaného hříchu?

Pokud jste se zaměřili na existenci démonů a jejich moci nad lidmi, co praktického jste z toho vyvodili? Týkal se váš závěr velkého sporu a nezbytnosti plně se spolehnout na Ježíše?

Je také možné, že jste zdůraznili reakci pasáků svini. Mluví o tom, jak naše pozemské zájmy mohou zastřít pravou Boží povahu?

Nakonec je možné, že vás zaujal osvobozený muž a to, co pro něj Kristus udělal. Co se lze naučit z jeho postojů ohledně vděčnosti Bohu?

Možná, že vás zaujalo, co Ježíš řekl muži poté, co projevil touhu jej následovat. Může nás tento moment naučit něco o motivaci mluvit s druhými lidmi o tom, co pro nás Kristus znamená?

Ať už jste zvolili jakoukoliv možnost (možná ani nebyla mezi těmi, které jsou výše uvedené), zkuste nyní projít různé biblické příběhy a nalézt podobné motivy. Podělte se o své poznatky s ostatními členy vaší studijní skupiny.

Přehled dne: uzdravení posedlého
různé úhly pohledu na jeden příběh

MRTVÁ DÍVKA A NEMOCNÁ ŽENA MK 5,21-43

Na druhém břehu jezera, snad znovu v Kafarnaum, Ježíš opět dramatickým způsobem ovlivní životy lidí. Oživuje semínko, jehož moc pracuje skrytě, ale nečekaně a úžasně. Jeho moc utišovat vítr může podobně utišit i trápenou duši muže v pustině. Stejná moc nyní uzdraví dlouhodobou nemoc a dokonce přivede mrtvou dívku zpět do světa živých.

Přečtěte si Mk 5,21-43. Jaký je vztah mezi oběma zázraky? Jakým způsobem zrcadlí Ježíšův zájem o každého člověka?

Před námi stojí dvě ženy. Jedna v rozpuku ženství, druhá v jeho zralosti. Jedna trpí krvácením již 12 let, druhé je právě dvanáct let. Obě byly společensky nevýznamné, méněcenné. První byla rituálně nečistá a mohla znečistit každého, kdo s ní byl v kontaktu (dle levirátního zákona tedy Ježíše rituálně znečistila, pokud se dotkla jeho roucha). Druhá byla pouhou dívkou, bez jakéhokoli vlivu a postavení. Teď je mrtvá a dotknout se mrtvolky znamená rituálně se znečistit. Ježíš, bez ohledu na starověké zákony, bere její ruku a vrací jí život.

Překračovat nedobře používané zákony a zásady bylo jedním z Ježíšových příznačných rysů. (Viz Mk 7,13.) Typickým příkladem jsou jeho sobotní zázraky. Jiným je vyhnání směnárníků z chrámu, kde dělali své kšefty. Dalším odmítnutí tradice „korbánu“ (Mk 7,11). Dalším jeho slova o rituálním omývání a jídle vůbec. Mnohé zde zmíněné zásady mají své kořeny v Bibli, ale léta jejich interpretace je posunula od původního smyslu.

Jaké tradice a výklady našeho náboženství by měly být pro větší dobro porušeny? Jinými slovy, máme zásady nebo věroučné články, které mohou být (a měly by být) za určitých podmínek porušeny? Znamená to, že bychom tyto zásady měli cele odmítnout? Jak poznáme, co zanechat a co odmítnout?

Přehled dne: Ježíš a společenská tabu
uzdravení dvou žen

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Bouře (TV 212-217; DA 333-341) a Dotyk důvěry (TV 218-220; DA 342-348). Z knihy Kristova podobenství pak kapitoly Vyšel rozsévač rozsévat (KP 13-30; COL 33-61) a Napřed stéblo, potom klas (KP 31-34; COL 62-69).

Diskusní otázky

- 1) **Ať někdo třídě vysvětlí, jaké podmínky je nutné splnit pro to, aby v půdě semeno zakořenilo a vyrostla zdravá rostlina. Skýtá tento výklad prostor pro duchovní poučení?**
- 2) **Nový zákon zřetelně mluví o existenci démonů. Přesto jsou lidé, kteří se např. snaží tvrdit, že se jednalo o nepochopené duševní nemoci, které prostě bibličtí pisatelé neznali. Jak odpovědět na takové postoje? Proč je důležité, abychom jako církve chápali realitu a moc démonů?**
- 3) **V Mk 5,36 Ježíš říká: „Neboj se, jen věř.“ Co svými slovy v této situaci mínil? Jak mohou povzbudit člověka, který prochází těžkou krizí? Proč se nemáme bát? A čemu máme věřit?**
- 4) **Diskutujte ve třídě o neměnných zásadách a pouhých tradicích. Může tradice, i když svatá, stát v napětí s pravdou?**

Shrnutí

„Kdo je ten...“, volali učedníci, když utišil bouři. Výkřiky překvapení a úžasu provázejí celý úkol. Kdo je muž, jehož království nepřichází za vířkotu trumpet a víření bubnů, ale tiše jako rostoucí semeno? Kdo je muž, kterého poznávají démoni a klaní se mu? Kdo je muž, jehož moc tryská i z lemu jeho roucha a uzdravuje? Kdo je muž, který dokáže vzít mrtvou dívku za ruku a vrátit jí život?

Ježíš. Člověk, který obrací očekávání vzhůru nohama. Neobyčejný člověk. Syn Boha živého.

STŘET V GALILEJI

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 6,1-7,23

Základní verš

„Všichni ho totiž viděli a vyděsili se. On však na ně hned promluvil: „Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!““ (Mk 6,50)

Světlo ve tmě. „Jako zprvu byla... zlehčena, tak nakonec bude přivedena ke cti s Přímořím a Zajordáním i Galileou pronárodů. Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo.“ (Iz 8,23; 9,1) Ježíš naplnil toto proroctví. Lidem zlomeným hříchem, nemocí, nevědomostí a chudobou přinesl záchranu, uzdravení a nový život.

Ježíš způsobil v Galileji pozdvižení. Chvilí byl senzací, ale brzy se kolem něj začaly stahovat bouřkové mraky. Hnutí se dostalo k bodu zlomu v okamžiku, kdy nasytil zástup pěti tisíců. Nadšení vrcholí, když dav touží prohlásit Ježíše za svého krále. Ježíš utíká. Zklamání znechutilo mnohé. V době, kdy se na obzoru schyluje k pašijovým událostem, nám Marek připomíná osud Jana Křtitele, který také zažil svých „deset minut slávy“.

Týden ve zkratce

Proč byl Ježíš v Nazaretu odmítnut?

Jaká je vzájemná podobnost mezi jednáním Piláta a Heroda?

Proč se začali mnozí od Ježíše odvracet?

Proč Ježíš tvrdě vystupoval proti některým náboženským tradicím?

Cíle úkolu

- 1) Poučit se z chyb Nazaretských, Heroda i farizeů.
- 2) Učit se víře, která nám umožní kráčet po hladině.
- 3) Nehledat Mesiáše, jakého chceme, ale jaký je.

STŘET V NAZARETU

MK 6,1-5; L 4,16-30

Zprávy o Ježíši a všech jeho činech se šířily rychlostí blesku po celé Galileji. Jistě i Nazaretští o nich museli slyšet. V době života Ježíše Krista byl Nazaret pouhou vesnicí s přibližně 500–600 obyvateli. Sláva jednoho z místních musela jistě být jedním z nejžhavějších témat konverzace.

Lukáš ve svém vyprávění zachycuje detail, ve kterém Ježíš říká: „Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učí i zde, kde jsi doma.“ (L 4,23)

Důkladně pročtěte Mk 6,3. Co říkají lidé? Proč reagují tímto způsobem? Neměli snad dobré důvody zůstat skeptičtí? Proč je tolik rozčílil? Viz též L 4,16-30.

Australané mají zvláštní výraz, který popisuje jednání lidí z Ježíšova rodného města. Říkají tomu makový syndrom. Když na makovém poli vyroste jedna makovice výš než všechny ostatní, přijde farmář a usekne ji. Lidé nejsou rádi, pokud je někdo lepší než oni. Ve Skandinávii podobnou myšlenku vystihují tzv. Jante zákonem. Ten vyjadřuje postoj k někomu ve vedoucí pozici: „Nemysli si, že jsi něco zvláštního. Nejsi lepší než my. My jsme tě vyzvedli vzhůru a stejně tak snadno tě můžeme i odvolat.“

„A nemohl tam učinit žádný mocný čin, jen na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je. A podivil se jejich nevěře.“ (Mk 6,5) Lidé v městečku Nazaret měli pocit, že Ježíše dobře znají. Vždyť ho viděli vyrůstat, znají jeho rodiče i sourozence. Pro ně byl prostě tesařský synek a nikdo víc. Mysleli si, že ho znají jako své boty, ale mylili se.

Stalo se vám, že jste nesprávně hodnotili Boha? Proč k tomu my hříšníci tak často sklouzáváme? Jak jste se poučili ze zmíněných chyb?

Přehled dne: Ježíš a Nazaretští
lidská odlišnost

JANOVA SMRT – MK 6,14-22

Poté, co nám Marek řekne o vyslání Dvanácti (Mk 6,7-13), věnuje se detailním způsobem smrti Jana Křtitele. Jedná se o jedinou odbočku z přímé linie Markova vyprávění o Ježíši, muži činu.

Na počátku svého díla se Marek krátce zmínil o Janovi jako o Božím poslů hlásajícím příchod Mesiáše (Mk 1,2-8) a až do této chvíle se k němu nevrátil. V době, kdy Ježíš vysílá učedníky, byl Jan již mrtev, protože Herodes spekuluje o tom, zda zázraky, které viděl, nemohl učinit Jan Křtitel vzkříšený z mrtvých. Není pochyb o tom, že i u otrlého despoty se ozývaly výčitky svědomí.

Zkuste vedle sebe postavit nynější jednání Heroda a rozhodování Piláta při Ježíšově soudu. Viz Mt 27,11-30; Mk 15,2-20; L 23,2-25; J 18,28-38; 19,1-16.

Jakou roli hrál u těchto mocných mužů pocit viny?

Jak se oba cítili, když posílali odsouzence na smrt?

Jakou roli hrály v obou případech manželky?

Jak důležitá byla v obou případech světská politická moc?

Jak byli oba manipulováni druhými?

Pro Ježíše musela být zpráva o Janově vraždě a jejích ostudných okolnostech zvlášť zarmocující. Nejen že zemřel jeho bratranec a muž, který sdílel jeho hodnoty a cíle, ale Janova smrt jako by předpovídala i jeho vlastní. Před Ježíšem nečekal meč popravního, ale kříž.

Našli jste v Herodovi s Pilátem také sami sebe? Pokud ano, jak s tím bojovat?

Přehled dne: smrt Jana Křtitele
srovnání Heroda a Piláta

BOD OBRATU – MK 6,33-46

Prostudujte Markův popis nasycení pěti tisíců. Všimněte si i souběžné verze v Janovi 6,1-15 se zvláštním důrazem na verše 14 a 15. Co dalšího tam lze nalézt? Proč Ježíš nechtěl, aby ho dav prohlásil za krále? (J 3,14; 7,8; 18,36) Nebyl snad Ježíš král?

Jan také uvádí, jaké důsledky mělo Ježíšovo rozhodnutí odmítnout korunovaci: „Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.“ (J 6,66). Lidé ztratili odvalu, jejich naděje a očekávání se rozplynuly. Ježíš nenaplnil jejich představy. Odvrátili se od něj.

Zkuste si vzpomenout na chvíli, kdy jste opustili osobu, organizaci či cokoliv jiného, protože nebyla naplněna vaše očekávání. Stavěli jste si vzdušné zámky? Bylo potřeba věc lépe promyslet na počátku? Co vás tato zkušenost naučila?

Nejsme ve svatém zápalu získávat lidi v pokušení líčit křesťanský život falešným způsobem? Je férové slibovat lidem, že budou šťastní, naplnění, zdraví a bohatí, když přijmou Ježíše Krista a přidají se k naší církvi?

Bible nabízí krásná zaslíbení, ale ta je třeba vnímat v kontextu. Musí být vyvážena jinými texty, které popisují křesťanský život jako boj, plný zkoušek, pokušení a utrpení. (Sk 14,22; 1 Pt 4,12.13)

Byl začátek vašeho křesťanského či adventistického života spojen s falešnými představami? Jak jste s nimi bojovali? Jak byste poradili člověku zápasícímu s falešnými představami o církvi, Bohu nebo obojím?

Přehled dne: rub Ježíšovy popularity
těšínská jablíčka misie

JEŽÍŠ KRÁČÍ PO VODÁCH MK 6,45-56

Proč si Ježíš vybral právě tuto chvíli k zázraku, jako je kráčení po vodě? (Nad otázkou přemýšlejte v souvislosti se včera studovanými událostmi.) Co všechno nám Hospodin v pravý čas dává pro posílení a růst naší víry? Jsme ochotni tyto jeho dary přijímat?

Poté co Ježíš přikráčel po hladině k lodi a nasedl na ni, je psáno, že učedníci užasli. Řecký termín pro slovo „užasnout“ doslova znamená „žasnout mimo rozumové chápání“. Marek říká, že zázrak s rybami a chleby nebrali vážně, protože jejich srdce byla tvrdá. Ani tak neuvěřitelná událost je nedokázala změnit.

Projděte si události v prvních šesti kapitolách Marka až k chůzi po hladině. Jaké zázraky Ježíš vykonal a proč by měly přimět jeho následovníky, aby mu více věřili? Co mohlo naopak vzbudit jejich pochyby? Co důležitého můžeme vyčíst z těchto událostí pro svůj život víry? Jak víru získat, udržet, nebo ji naopak ztratit?

Jako hříšníci lidé tíhneme ke zlému. Není pro nás přirozené směřovat k Bohu, který je nesobecký, dobrý a bezhříšný. Nezáleží na tom, jak hluboce si vážíme Boha, jeho oběti na kříži nebo jeho zázraků, pokud nebudeme strážit svou duši, kultivovat svou víru, žít ji, praktikovat ji, naše srdce zhrubnou. Přirozeně tíhneme k zemi, k vlastnímu já, k hříchu, ke smrti. Jedině pokud se denně budeme uchopovat Hospodinovy ruky, můžeme s jeho pomocí nad tímto směřováním zvítězit.

Vzpomínejte na svou cestu s Bohem. Jak jste se obrátili? Co pro vás od té doby Bůh udělal? Soustředte se na tyto věci a modlete se za Ducha svatého, aby vám pomohl překonat pochybnosti ohledně věcí, kterým nerozumíte.

Přehled dne: Ježíš na hladině
síla víry

STŘET S FARIZEJI – MK 7,1-23

Rozjímejte nad výše uvedenými biblickými pasážemi. Jak byste jednou větou shrnuli jejich základní poselství?

Jaký verš podle vás obsahuje podstatu Ježíšovy řeči?

Kritici náboženství často tvrdí, že se jedná o systém vymyšlený člověkem, který má jisté skupině lidí zajistit moc nad jinou. Paradoxem je, že Ježíš právě s útlakem a otroctvím bojuje. Rituály zde zmíněné měly pomoci udržet vliv kněží nad ostatními lidmi. Jedním z příkladů mohou být pravidla čistoty a nečistoty v 3. knize Mojžíšově. K nim však během staletí přibyly mnohé dodatky. V důsledku toho pak byli mnozí vylučováni z kultického života v chrámu. Tím se náboženská moc soustředila do rukou stále menšího počtu vyvolených.

Je to smutné, když si uvědomíme, že Ježíš většinu času nebojoval s pohany, skeptiky nebo agnostiky, ale proti silně věřícím lidem, kteří byli přesvědčeni, že brání svou víru. Ve svatém zápalu chránit přikázání Boží vytvořili vlastní příkazy a tradice, které někdy dokonce popíraly smysl původních textů. (Viz Mk 7,1-11.)

Největším hnacím motorem lidského konání je touha pracovat pro Hospodina. Současně je to i motivace nejnebezpečnější. Proč? Proč musí být každý člověk jednající Božím jménem tak opatrný?

Přehled dne: odlišné pojetí náboženství Ježíše a farizeu úskalí „svatých“ činů

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Vyslání učedníků (TV 221-227; DA 349-358), Návrat učedníků (TV 228-231; DA 359-363), Nasycení velkého davu (TV 232-236; DA 364-371), Noc na jezeře (TV 237-240; DA 377-382), Krize v Galileji (TV 241-249; DA 383-394) a Ježíš a tradice (TV 250-252; DA 395-398).

Diskusní otázky:

- 1) Kdy jste byli přesvědčeni, že jednáte správně, a přece své jednání dnes považujete za chybu? O co šlo? Jak jste se chovali k druhým lidem? Co byste zpětně udělali jinak? Lze se poučit?**
- 2) O jakém znečištění mluví Ježíš v Mk 7,20? Jak ono znečištění definuje Ježíš? V čem se liší jeho definice od té rabínské? Jaké principy vyvstávají z těchto odlišností?**
- 3) Ježíš byl velice tvrdý vůči lidským tradicím. Stavěl se tedy zcela proti tradici? Pokud ne, proč ta příkrá slova? Jaké máte tradice vy? Odkud pocházejí? Jak obstojí v porovnání s Božími příkázáními? Není třeba některé tradice prověřit ve světle Ježíšových slov v Mk 7?**

Shrnutí:

Několik měsíců se Ježíš hřál na výsluní popularity, ale blíží se zvrát. Nejprve narazí u svých rodáků, posléze u velkého davu. Ježíš se střetává s náboženským formalismem a uděluje mu ostrou lekci. Žádná hezká slova, žádné poklepávání po zádech: tito lidé, tak pyšní na své přísné náboženství, ve skutečnosti porušují Zákon. Jejich vyznáním je klam a pokrytectví. Ježíš je na cestě ke kříži.

PŘEDPOVĚĎ UTRPENÍ

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 7,24-9,13

Základní verš

„Zavolal k sobě zástup s učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.““ (Mk 8,34)

Byl zrozen ke smrti. Život a smrt Ježíše Nazaretského podněcuje mnohé k různým dohadům a rozepřím, přesto se většina shodne na jedné věci: Ježíš zemřel na římském kříži. Křesťané se nikdy nesnažili popřít ani vysvětlit, co kříž znamená. Nestyděli se za něj. Zastávali postoj apoštola Pavla: „Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.“ (Ga 6,14)

Pro Pavla i ostatní věřící nebyl kříž jen justičním omylem. Naopak, šlo o součást Božího plánu na záchranu světa. Kříž byl nevyhnutelný a nenahraditelný. Ježíš se skutečně narodil, aby zemřel. Jeho život je mocným svědectvím a příkladem pro všechny lidské generace, ale pouze jeho smrt může navždy vyřešit problém hříchu a zla.

Týden ve zkratce

Proč se Ježíš tak zvláště choval k syrofénické ženě?

Jak bojoval s předsudky učedníků?

Jak dobře známe Ježíšovu totožnost?

Co znamená vzít svůj kříž?

Cíle úkolu:

- 1) Nechat Ježíše rozbít naše předsudky.
- 2) Lépe porozumět zkušenosti proměnění.
- 3) Položit si otázku: „Za koho pokládám Ježíše?“ a čestně na ni odpovědět.

PSI SE ŽIVÍ Z DROBTŮ – MK 7,24-30

Cesta do pohanské Fénicie byla v Ježíšově životě jednou z nejdelších a zavedla ho nejdále na sever. Ani tady, daleko od Kafarnaum a známých galilejských pahorků, nebylo možné Ježíšovu přítomnost utajit. Zprávy o jeho cestě brzy dorazily do zdejšího regionu a oživily naděje neznámé pohanské ženy na uzdravení dcerky, ovládané démony.

Studujte setkání se syrofénickou ženou (Mk 7,24-30). Porovnejte jej s paralelním vyprávěním v Matoušově evangeliu (Mt 15,21-28). Proč Ježíš použil vůči ženě tato slova? Co naznačuje, že žena je nepochopila jako výtku?

Na první pohled se zdá, že slova o psech vyjadřovala Ježíšovo opovržení vůči ženě. V jeho tónu či gestikulaci však muselo být něco, z čeho žena vyvodila, že tomu tak není. Role učedníků je v celém příběhu pravděpodobně nejsmutnější. Oni přece měli ženu podpořit, vést ji k Ježíši. Namísto toho dělali pravý opak. Jejich předsudky a zkonstatělé představy o víře a Hospodinu byly překážkou v cestě k pravému poznání. Ježíšova odpověď na prosbu ženy mířila spíše k učedníkům, byla výtkou jejich postojům.

Ženě stálo v cestě mnoho překážek. Měla hodně důvodů k tomu, aby propadla beznaději, a přesto slyší: „Ženo, tvá víra je veliká!“ (Mt 15,28) Její víra vzdoruje nepříznivým okolnostem i její beznaději. Jaké překážky musela překonávat? Jak získat podobnou víru, která se nezalekne těžkostí?

Přehled dne: pohanka a Ježíš
rasové a jiné předsudky tehdy i teď

NASYCENÍ ČTYŘ TISÍCŮ MK 8,1-21

Již dříve Ježíš dokázal nasytit pětitisícový dav. Nyní zopakuje podobný zázrak v oblasti Desetiměstí, na východ od Galilejského moře. Zaměříme se na učedníky. Přestože viděli Ježíše nasytit 5000 lidí, pochybují o jeho schopnosti zvládnout nastalou situaci.

„Učedníci opět projevíli nedostatek víry. U Betsaidy viděli, jak Ježíš požehnal jejich skrovné zásoby jídla a nasýtil celý zástup. Měli tedy i nyní přinést všechno, co měli, a spolehnout se, že Ježíš svou mocí jídlo rozmnoží a hladové zástupy nasýtlí. U Betsaidy dal jíst Židům, zde však byli pohané. V srdcích učedníků byly stále ještě silně zakořeněné židovské předsudky.“ (TV 257; DA 404)

Učedníci nebyli zaskočeni tím, že Ježíš dokáže nasýtit mnoho lidí, ale tím, že sytí mnoho pohanů. Co nás jejich reakce učí o ničivé moci předsudků v našich životech?

Jednou z největších tragédií křesťanských dějin byla rasová nenávisť, šířená lidmi dovolávajícími se Ježíše jako Pána a Mistra. Je děsivé, že v srdcích mnoha aktivních křesťanů jsou hluboce zakořeněny předsudky, rasismus, nacionalismus a bigotnost. Ti se navíc mnohdy dovolávají opory v biblickém textu. Je ironií dějin, že lidé vytvářeli předsudky a bariéry pomocí knihy, která je měla bořit.

Níže uvedené texty se zabývají bigotností a předsudky své doby. Na jejich základě (nebo na základě textů jim podobných) napište, jaký je postoj Bible. Jak dobře dostojíte vy nebo váš sbor jejím požadavkům? Co je třeba změnit? Gn 18,18; Iz 56,7; Mk 11,17; L 6,27; Sk 10,28; 17,26; 2 K 5,19; Ko 3,11; 1 J 2,2; Zj 14,6

Přehled dne: Ježíš a potřeby lidí
předsudky učedníků ve srovnání s předsudky našimi

Úterý 3. května

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ OTÁZKA SVĚTA MK 8,27-33

Proč je Ježíšova otázka: „A za koho mě pokládáte vy?“ (Mk 8,29) tou nejdůležitější na celém světě? Co je špatné na úvaze lidí, kteří odpovídají:

- 1) Ježíš byl jen dobrý člověk.
- 2) Ježíš byl pouze úžasný učitel.
- 3) Ježíš byl pouze tím největším člověkem, který kdy žil.

(Viz Mt 18,20; 26,64; též J 8,58; 10,30; 11,25.26; 14,6.)

C. S. Lewis se s podobnými reakcemi vypořádal takto: „Pokouším se tu předejít pomatenému prohlášení, které o něm lidé někdy činívají, když říkají: ‚Jsem ochoten přijmout Ježíše jako velkého mravního učitele, nepřijímám však jeho nárok na to být Bůh.‘ To je jedna z věcí, které říkat nesmíme. Ten, kdo by byl pouhým člověkem a říkal to, co Ježíš, by nemohl být velkým mravním učitelem. Byl by buď pomatený, srovnatelný s někým, kdo tvrdí, že je například sázeným vejcem, nebo by to musel být ďábel z pekel. Musíte si vybrat. Buď tento muž byl a je Synem Božím; anebo to byl šílenec či někdo ještě horší. Můžete ho umlčet jako blázna, můžete ho poplivat a zabít jako démona; anebo mu můžete padnout k nohám a nazývat ho Pánem a Bohem. Ale neohánějte se žádnými blahosklonnými nesmysly o tom, že byl velký mravní učitel. Tuto možnost nám otevřenou nenechal. Neměl to v úmyslu.“ (C. S. Lewis, K jádru křesťanství, 1993).

V původním řeckém textu je položen důraz na zájmeno vy. Přesná podoba této věty tedy zní: „Ale vy, za koho mne vy pokládáte?“ Učedníci museli odpovědět sami za sebe, jít s kůží na trh. S touto otázkou je konfrontován každý z nás. Je to otázka natolik naléhavá, že vyžaduje čestnou odpověď. Na ní závisí věčný osud každého člověka. Pokud odpoví podobně jako Petr, jeho život se změní.

V dnešním světě je nejuctívanějším postojem tolerance. Ježíš byl asi prorok, ale všechna náboženství mají nakonec stejnou hodnotu, ne? Pro postmoderního člověka je urážlivé tvrdit, že Ježíš je jedinou cestou ke spáse. Jak mu pomoci vyrovnat se s otázkou: „Za koho mne vy pokládáte?“

Přehled dne: Ježíšova totožnost

KŘÍŽ – JEŽÍŠŮV I NÁŠ

MK 8,31-9,1

Trpící Kristus, umírající Mesiáš, je základem naší víry. Zkusme se však vžít do Petra a učedníků, kteří měli o Mesiáši naprosto odlišnou představu. Jak reagovali na hrozbu budoucího utrpení Mesiáše? (Mk 8,31-33). Proč reagovali takto? Mohly to zapříčinit i osobní sobecké důvody?

„Úpornost jejich nesouhlasu naznačuje, že nešlo pouze o neschopnost intelektuálně pochopit, kým Ježíš je. Učedníci nechtěli, aby Ježíš trpěl. Ono totiž není příjemné následovat Mesiáše, který trpí, na rozdíl od následování muže, který prochází vítězně bitvami s protivníky. Utrpení nepřináší slávu a pro přirozeného člověka na něm není nic přitažlivého. Podle selské logiky nemá trpící a umírající Mesiáš žádný smysl. Navíc, pokud je Boží vůlí, aby Mesiáš trpěl, může se stát, že jeho vůlí bude, aby trpěli i jeho následovníci. Svou reakcí na Ježíšova slova učedníci odhalují, že přemýšlejí jako lidé světa, jako nevykoupení, přirození lidé – „tvé myšlení není z Boha, ale z člověka.“ (v. 33) (D. E. Nineham, The Gospel of St. 1963, s. 226)

Co znamená vzít na sebe svůj kříž a následovat Ježíše? Co má Ježíš na mysli, když mluví o popírání našeho já a ztrátě života? Většina z nás takové věci nerada slyší. Proč?

V tomto kontextu přečtete Ga 2,19.20. Zakusili jste něco takového sami na sobě? Jaký příklad zmíněného principu by viděl nezúčastněný člověk při pohledu na váš život? Pokud žádný, co to vypovídá o vašem chození s Kristem?

Přehled dne: Ježíš – jiný Mesiáš
Ježíšův kříž i kříž náš

PROMĚNĚNÍ – MK 9,2-13

Pročtete si pasáže týkající se proměnění (Mk 9,2-13 a L 9,28-36). Kdo se účastnil dění? Pro koho to znamenalo přínos? Proč se podle vás proměnění odehrálo právě v tuto chvíli?

Je fascinující, že to byl přímo hlas z nebe, který řekl učedníkům: „Toto je můj milovaný Syn, toho poslouchejte“ (Mk 9,7). Měli mnoho důvodů věřit v Ježíše a jeho autoritu, a i proto nebylo snadné naslouchat slovům o jeho utrpení a odmítnutí (Mk 8,32). Snad proto se ozval hlas z nebe, aby připomněl, že je správné mu naslouchat.

Přečtete si 2. list Petrův 1,16-21, kde Petr později popisuje své vzpomínky na proměnění. K čemu směřuje jeho vyprávění?

Zároveň to muselo být velikým povzbuzením pro Ježíše, kterému se dostalo nového ujištění o Otcově lásce. Vždyť Ježíš se blížil k Jeruzalému. Do konce jeho života již zbývalo jen nemnoho dní. Třikrát Otec slyšitelně potvrdil božskou totožnost Ježíše Krista (Mk 1,11; 9,7; J 12,28) a vždy to bylo v zásadní chvíli jeho života. Pokaždé stál Ježíš před velkou zkouškou.

Bez ohledu na naši duchovní zralost zažívá někdy každý z nás chvíle pochyb a malomyslnosti, zvláště když očekáváme nesnáze či zkoušky. Co pro nás přitom znamená, že sám Ježíš potřeboval slova povzbuzení?

Pokud je kolem vás někdo, kdo zažívá těžkosti, přemýšlejte, jak ho povzbudit, podobně jako Ježíše povzbudil hlas z nebe.

Přehled dne: proměnění a učedníci
proměnění a Ježíš

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtete kapitolu Kananejská žena (TV 235-236; DA 399-403), Pravé znamení (TV 257-261; DA 404-409), Ve stínu kříže (TV 262-268; DA 410-418) a Proměnění (TV 269-272; DA 419-425).

Diskusní otázky:

- 1) Pro lidskou bytost je důležitá identita. Každý touží někam patřit. Naneštěstí máme sklony vidět skupinu, do které patříme (národ, rasu, církev), jako lepší než ostatní. To může vést k bigotnosti a předsudkům. Kristovi následovníci nebyli k tomuto pokušení imunní a nejsme ani my. Co se můžeme naučit v boji s tímto nebezpečím od Ježíše?**
- 2) Vraťte se k citátu C. S. Lewise týkajícímu se Ježíšovy identity. Jak lze podobnou logiku použít při obraně prorockého nároku Ellen G. Whiteové? Co o sobě tvrdila ona sama? Jaké neuvěřitelné věci měla vidět ve svých vizích? Proč by bylo nesmyslné (jak uvažuje Lewis) říct: „Byla to mravná žena, ale prorokyně asi sotva.“? Nemáme před sebou volbu: buď prorok, nebo blázen, lhář či něco horšího?**

Shrnutí:

Je snazší věřit v Mesiáše, který vede vítěznou armádu, přináší svobodu a plné žaludky, než v Mesiáše, který směřuje na Golgotu. Ježíš nebyl Mesiášem, jakého čekali. Odznakem jeho moci nebyla koruna, ale kříž. Byl Mesiášem pro každého, nejen pro Židy. Před učedníky stálo mnoho učení, ale ještě víc odnaučování. Ježíš trpělivě usměřuje jejich myšlenky a na obzoru se začíná objevovat silueta kříže.

VÝUKA APOŠTOLŮ

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 9,14-10,31

Základní verš

**„Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech.“
(Mk 9,35)**

Nesourodá směsice. Jeden křesťanský časopis uvažoval nad tím, jak by asi personální poradce hodnotil Ježíšovy učedníky:

- Šimon Petr – emocionálně nestabilní, často podléhá hněvu.
- Ondřej – bez jakýchkoliv vůdcovských kvalit.
- Synové Zebedeovi, Jakub a Jan – osobní zájmy nadřazují loajalitě vůči společnosti.
- Tomáš – zpochybňuje vše možné, a tím podrývá morálku celku.
- Pociťujeme povinnost Vás informovat, že Matouš je uveden na černé listině Obchodní komory Velkého Jeruzaléma.
- Jakub Alfeův a Tadeáš mají sklony k radikálním postojům a oba vykazují vyšší hodnoty na manio-depresivní škále.
- Nicméně zůstává jeden z kandidátů, který skrývá velký potenciál. Je to schopný muž a dokáže být značným přínosem pro kolektiv. Doporučujeme Jidáše Iškariotského jako Vašeho zástupce a pravou ruku. (The Baptist Messenger, 27. září 1984)

Týden ve zkratce

Jak můžeme duchovně selhat?

Jakým způsobem duchovně selhali učedníci?

Co říká Ježíš o rozvodu?

Proč se tak zvláště chová k dětem?

Jaká jsou podle Krista rizika bohatství?

Cíle úkolu:

- 1) Učit se od Ježíše spolu s učedníky.
- 2) Hledat dětskou víru.
- 3) Konfrontovat se s Ježíšovým postojem k majetku.

VEŘEJNÉ SELHÁNÍ – MK 9,14-32

Petr by rád zůstal na hoře spolu s Ježíšem, Mojžíšem a Eliášem (Mk 9,5). Napadlo ho, že by „postavil stany“, jeden pro Krista a další pro Mojžíše s Eliášem. Bylo by krásné, kdyby Ježíš mohl zůstat na místě slavného světla. Ježíš ale sestupuje z nebeské hory pokoje do údolí smrti. V údolí jsou totiž lidé, problematičtí, špinaví, ale potřebují jej. Tam čeká jeho práce. Z nebe do bolesti světa. Z výšky do hloubky lidské zkaženosti. Od Mojžíše a Eliáše k muži, jehož syn je ovládnán démonem, který ho nutí válet se po zemi v záchvatech. Z nebeského světla k učedníkům, kteří zde selhávají.

Přečtěte si Mk 9,14-32. Už dříve chodili učedníci bez Ježíše a dokázali demony vyhánět sami (Mk 6,12.13). Teď selhali. Jaké jsou podle Bible důvody jejich neúspěchu?

Učedníci mnohokrát viděli Ježíše vyhánět zlé duchy a uzdravovat nemocné. Oni sami dokázali podobné věci, když je Ježíš posílal po dvojicích mezi lidi. Jedinečné se stalo samozřejmým. Boží se jim začalo zdát lidské a běžné.

„Příčinou jejich neúspěchu v boji proti mocnostem temnoty byla nevěra, jež jim bránila v užším spojení s Kristem, a lehkomyšlnost, s jakou přistupovali ke svěřenému dílu... Obstát v takovém zápasu by však znamenalo vstoupit do něho v úplně jiném duchu. Jejich víra by měla být posílena upřímnou modlitbou, postem a pokorou srdce. Museli by se zříci svého ‚já‘ a nechat se ovládat Duchem svatým a Boží mocí. Člověk se musí opravdově a vytrvale modlit k Bohu ve víře, která jej vede k úplné a bezvýhradné odevzdanosti Pánu a jeho dílu. Jen tak může získat pomoc Ducha svatého v boji proti vládcům a temným mocnostem tohoto světa.“ (TV 257-276; DA 430-431)

Zažili jste také neúspěch či duchovní selhání? Proč? Jaké principy chránící před podobným selháním obsahuje dnešní úkol?

Přehled dne: sestup z hory Proměnění
nevěra učedníků

SKUTEČNÁ VELIKOST – MK 9,33-50

Verš Mk 9,32 vypovídá o učednících mnoho, protože nám nabízí vhled do jejich myslí. Jejich Pán je učí, ale věcem, které se jim nezamlouvají. Nikdo z nich proto nenaznačuje, že by chtěl slyšet víc. Utíkají před pravdou, když vypadá jinak, než chtějí. Děláme to i my?

Odráží se v následujících verších duchovní důsledky postoje učedníků? Jak jejich slova odhalují vzdálenost mezi nimi a skutečnými principy Božího království? Přečtěte si celý oddíl na dnešní den a soustřeďte se zvláště na verše 33-37 a 42-50. Ačkoli obě pasáže mluví o jiném tématu, obsahují společný duchovní princip, který by měl být vlastní všem křesťanům. Je to problém, který se zřetelně projevuje v touze učedníků být největším. O co jde a proč je to tak důležité? Jsou i jiné verše, které mluví o tomtéž?

Existuje filozofický směr nazývaný etický egoismus. Ten učí, že člověk by se měl starat jen o své zájmy a přehlížet zájmy druhých. Pro celek by měl pracovat pouze tehdy, kdy je to v souladu s jeho vlastními zájmy. Jinými slovy, lidé by se měli starat o sebe. To se ale nemusíme učit, takoví přirozeně jsme.

Na základě čeho bychom mohli bojovat proti etickému egoismu, pokud by neexistoval Bůh a poslední soud? Proč je pro křesťana tato filozofie nepřijatelná?

Přehled dne: mocichtivost učedníků
Ježíšovo království a mocenské posty

REFORMA ROZVODOVÉ PRAXE MK 10,1-12

Přečtěte si Mk 10,1-12. Jaká je pointa Ježíšovy řeči o rozvodu? Co je z toho aktuální i dnes? Mt 19,1-10

Dnes asi není diskutovanější téma mezi adventisty sedmého dne než rozvod a nový sňatek. Podobně tomu bylo v Ježíšově době. Židé vehementně debatovali nad starozákonní pasáží Dt 24,1.2: „Když si muž vezme ženu a ožení se s ní, ona však u něho nenalezne přízeň, neboť na ni shledal něco odporného, napíše jí rozlukový list, dá jí ho do rukou a vykáže ji ze svého domu. Ona vyjde z jeho domu, odejde a vdá se za jiného muže.“ V Ježíšově době se o tento verš přeli zástupci dvou rabínských škol: Hilelovy a Šamajovy. Spor se vedl o slova „něco odporného“. Jedni zastávali názor, že to může být i bezvýznamná věc – třeba připálení polévky. Druzí slova chápali přísněji. Podobně i Ježíš říká, že mimo nevěru není možné, aby se manželé rozvedli.

Povšimněte si, jak Ježíš ve své odpovědi odchází z Deuteronomia a vrací se k prvním kapitolám Genesis jako vyšší autoritě. K čemu směřoval při citaci textů? (Co to navíc vypovídá o jeho postoji k historické přesnosti, ale i autoritě První knihy Mojžíšovy?)

Marek říká, že učedníci si od Ježíše vyžádali další vysvětlení (Mk 10,10). Ježíšův postoj byl v protikladu s mnohými názory tehdejšího judaismu, který vnímal hodnotu muže a ženy ve vztahu rozdílně. Ježíšova slova ukazují, že pro něj mohl být cizoložstvím vinen muž stejně jako žena.

Jak dokážeme jako jednotlivci i církve nacházet rovnováhu mezi biblickými standardy o rozvodu a novém sňatku a potřebou milosrdenství a soucitu vůči těm, kteří jim nedostojí?

Přehled dne: judaismus Ježíšovy doby a rozvod
Ježíš a rozvod
my a rozvod

DĚTI – MK 10,13-16

Marek nás nenechává na pochybách, že Ježíš byl velmi znepokojen postojem učedníků k dětem. Původní řecký termín je silný a naznačuje rozhořčení. Vzhledem k jejich vztahu mezi sebou (Mk 9,33.34) a vůči pohanům (Mt 15,23), proč myslíte, že se učedníci chovali takto vůči dětem?

Náš vztah k dětem o nás mnohé napovídá. Komunikovat s dětmi vyžaduje schopnost vystoupit z vlastního světa. Je třeba naslouchat a snažit se chápat zcela odlišný myšlenkový svět. Lidé, kteří jsou zaměřeni na sebe, se těžko dostávají k dětem. Lidem, kteří se snaží pro sebe vždy něco vytěžit, zbývá na děti jen velmi málo času. Ježíšův postoj k dětem výmluvně ukazuje na jeho otevřenost vůči druhým bez ohledu na jejich postavení a důležitost. Učedníci svým postojem potvrzují, že je třeba, aby v sebezapření a otevřenosti k druhým ještě rostli.

Ježíš učedníkům řekl: „Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde.“ (Mk 10,15). Co tím myslel? Jaký princip se odrážel v jeho slovech, který museli učedníci nezbytně pochopit? Viz též Mt 6,9; L 11,13; Ef 5,8; 1 Pt 1,14; 1 J 5,21.

V dětech je nevinnost, otevřenost, důvěra a pokora; to všechno potřebují ve svých životech i křesťané. Děti, na rozdíl od dospělých, mnohem méně tíhnou k odsuzování či předsudkům. Děti jsou bezmocné a plně závisí na lásce rodičů, kteří pro ně udělají, co ony samy pro sebe udělat nemohou. Není divu, že je Ježíš vyzdvihuje jako příklad.

Napište modlitbu, ve které prosíte Hospodina o dětskou víru. O jaké věci žádáte? Jaké praktické věci můžeme udělat, abychom ji získali?

Přehled dne: učedníci a děti
Ježíš a děti
my a děti
naše víra a děti

PENÍZE – MK 10,17-31

Poslední oblast Ježíšova učení na tento týden se týká peněz. Čteme, že učedníky ta slova zarazila, a že „se ještě více zhrozili“ (v. 24 a 26). Zastávali obecně přijímaný postoj, který propagovali zákoníci a farizeové, a sice že materiální prosperita a bohatství jsou projevem Hospodinova požehnání, kdežto chudoba a nemoc projevem jeho hněvu. Proto se Ježíše ptali, když viděli slepého od narození: „Kdo zhřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám nebo jeho rodiče?“ (J 9,1,2)

Studujte příběh bohatého mladého muže v Mk 10,17-22. (Viz též Mt 19,16-22 a L 18,18-23.) Zkuste shrnout duchovní poselství těchto veršů pro nás.

Uvažujte nad povahovými rysy mladíka, který měl tolik, a přesto mu chybělo to hlavní. Byl mladý. Rozhodný (přišel přece za Ježíšem). Ohleduplný (poklonil se před Ježíšem). Měl autoritu. Byl bohatý. Duchovní věci pro něj byly důležité. To je přece úžasný kandidát pro Boží království!

Měl by podobným testem projít každý křesťan? Má tedy každý prodat svůj majetek a rozdat chudým? Pokud ne, proč? (Nápověda: Srovnajte s Ježíšovým postojem k ostatním bohatým lidem, jako byl Zacheus (L 19,1-9) nebo Nikodém (J 3,1-21)).

Klíčovým veršem pro porozumění této pasáže i otázky výše je Mk 10,24. Problémem není bohatství samo o sobě, ale náš postoj k němu. Ježíš, který zná srdce člověka, ví, že tam leží největší slabina mladého muže. Fakt, že mladík se otočil a odešel, prokázal, že majetek byl jeho modlou. Kdyby peníze nebyly jeho problémem, Ježíš by je pravděpodobně vůbec nezmínil.

Znovu se zastavte u verše 24. Co je špatného na spoléhání se na majetek? Jaké jiné slovo lze dosadit namísto „bohatství“? Co nás Ježíš učí? Jaké slovo byste tam čestně měli dosadit vy?

Přehled dne: Ježíš a bohatý mladík
Ježíš a peníze obecně
my a naše peníze

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Pod horou proměnění (TV 273-276; DA 426-431), Rozhovory s učedníky (TV 277-284; DA 432-442), Ježíš a děti (TV 326-329; DA 511-517) a Bohatý muž (TV 330-333; DA 518 – 523).

Diskusní otázky:

- 1) Diskutujte ve třídě nad různými věcmi, které vedou člověka k pochybám o Bohu, ke ztrátě důvěry v něj. Co je příčinou takových pocitů? Jsou vždy oprávněné? Jak je překonat?
- 2) Vyberte si několik lidí, které svět pokládá za velikány. Co z nich činí velké v očích lidí? Přemýšlejte o lidech, kteří jsou velcí v Božích očích. Co je činí velké pro Hospodina? Jaký má v obou případech význam slovo velký? Co nás podobné srovnání učí?
- 3) Biblický text mluvil o dětech. Přemýšlejte o dalších skupinách lidí, kteří neškýtají žádný potenciální zisk materiální, sociální či politický. Jak se k nim chováme ve srovnání s člověkem, který pro nás může hodně udělat? Jak Ježíšův příklad ovlivňuje naše chování k takovým lidem? Co změnit, abychom nehledali jen svůj prospěch?

Shrnutí:

Tento týden jsme Ježíše sledovali, jak bojoval s nedobrymi postoji učedníků. Proměnit je nebylo snadné, ale Ježíš se o to stále znovu láskyplně a trpělivě pokoušel.

POSLEDNÍ CESTA

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 10,32; 11,25

Základní verš

„Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mk 10,45)

Do Jeruzaléma. Posledních několik kapitol Markova evangelia popisuje dlouhou cestu s mnoha zastávkami. Marek nás nenechává tápat ohledně cíle putování: „Byli na cestě do Jeruzaléma a Ježíš šel před nimi; byli zaraženi a ti, kteří šli za nimi, se báli.“ (Mk 10,32)

Marek vykresluje dramatický obraz. Vpředu kráčí Ježíš, o několik kroků za ním učedníci. Vzduch je plný napjatého očekávání, někteří mají pocit, že vědí, co se děje. Na obzoru se začínají rýsovat poslední události. Začíná ubíhat posledních sedm dní Ježíšova pozemského života.

Podobně jako ostatní evangelisté, i Marek věnuje nepřiměřené množství místa ve své knize – 6 ze 16 kapitol – posledním dnům Ježíšova života. Matouš popisuje paši je v 7 kapitolách z 28, Lukáš v 6 z 24 a Jan v 10 z 21. Důvody jsou zřejmé. Ježíšův život a jeho učení byly důležité, ale jeho smrt je rozhodující.

Týden ve zkratce:

Proč se někdy modlíme za nesprávné věci? Co znamená obrát „žít v světle“ v protikladu k životu v „temnotě“? Proč Ježíš podruhé očistí chrám? Proč Kristus proklel fíkový strom?

Cíle úkolu:

- 1) Uvědomovat si svou duchovní omezenost.
- 2) Uvědomit si svou duchovní slepotu bez Krista.
- 3) Aktualizovat očistění chrámu pro nás.

Neděle 15. května

POŠETILÁ PROSBA – MK 10,32-45

Prostudujte biblický oddíl na tento den se zvláštním zřetelem k verši 35. Prosba těchto učedníků se může zdát rozumná; vždyť viděli Ježíše konat mnoho zázraků, jistě by pro něj nebylo nic obtížného, aby jim vyhověl. Prosíme také Hospodina o „rozumné věci“ (viz též Mt 17,20; L 1,37), které však často nejsou vyslyšeny tak, jak bychom si představovali?

Jako lidské bytosti vidíme svět z velice omezené perspektivy. Na všechno své poznání a znalosti neustále nahlížíme skrze naše osobnostní založení a omezené pochopení světa. Tak často prosíme Boha o věci, které vnímáme jako dobré a správné, avšak při širším pohledu tomu tak není. My však navíc vyžadujeme jejich okamžité splnění.

Jak se projevuje v prosbě Jakuba a Jana jejich nevědomost ohledně smyslu jejich žádosti?

Jak odhaluje jejich nevědomost Ježíšova odpověď v Mk 10,42-45?

I učedníci stále zůstávají pro nejdůležitější duchovní věci slepí. Kristova slova ve verších 42-45 ukazují na radikálně odlišné pojetí vůdcovství, moci a úspěchu. Tento kontrast je jedinečným příkladem našich pokroucených pohledů na život. Není proto divu, že se také my mnohdy modlíme za věci, které považujeme za dobré a užitečné, a přesto nevíme, o čem mluvíme.

Čekáte stále na vyslyšení některých svých proseb? Jaké jsou to prosby? Dokážete vírou přijmout, že existuje důvod (kterému nerozumíte), proč nebyly vyslyšeny?

Přehled dne: omezenost učedníků
naše omezenost

SLEPÝ BARTIMEUS – MK 10,46-52

Poslední Ježíšovou zastávkou na cestě do Jeruzaléma bylo Jericho. Jeho mysl se musela upínat k následujícím dnům. Blížil se poslední týden jeho života, vyvrcholení jeho působení a rozhodující střetnutí se zem. Přesto si našel čas na setkání se slepým žebrákem.

Prostudujte důkladně setkání Ježíše a slepého Bartimea (Mk 10,46-52). Všimněte si, co následovalo těsně po slepově uzdravení. Jak se tento incident stává modelovým příkladem pro každého, kdo zažije setkání s Ježíšovou uzdravující mocí?

Bible několikrát popisuje lidi, kteří neznají Boha, jako ty, kdo chodí v temnotě (J 8,12; Sk 26,18; Ef 5,8; Ko 1,13; 1 Te 5,5; 1 Pt 2,9; 1 J 1,6; 2,11). Temnota je v prvé řadě nepřítomnost světla. Lidé, kteří se snaží v temnotě chodit, zákonitě klopýtají, zakopávají a padají. Pokud se jim daří jít, nevědí, kam jdou.

To vše se mění, když člověk přijde ke Kristu, který je světlem. „A toto je zvěst, kterou jsme od něho slyšeli a vám ji oznamujeme: že Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy. Říkáme-li, že s ním máme společenství, a přitom chodíme ve tmě, lžeme a nečiníme pravdu. Jestliže však chodíme v světle, jako on je v světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše, jeho Syna, nás očisťuje od každého hříchu.“ (1 J 1,5-7)

Symbyly temnoty a světla jsou metaforami. Tma symbolizuje duchovní nevědomost, hřích, předsudky, žárlivost, zlobu, žádostivost. Kráčet ve tmě znamená neznat Boží moc, nechápat skutečnost, kým Bůh je a jaká je jeho láska. Světlo je protikladem temnoty v reálném i duchovním smyslu.

Než člověk prožije spasení v Kristu, žije v temnotě (ať si toho je vědom či nikoli). Setkání s Kristem znamená vstup do světla. Napište si několik věcí, které jste náhle začali vidět jinak. Jak toto odlišné vnímání okolního světa změnilo váš život? Pokud by vás nezastavilo světlo, kde byste nyní v temnotě byli?

Přehled dne: Bartimeova slepota
duchovní slepota

Úterý 17. května

TRIUMFÁLNÍ VJEZD – MK 11,1-11

Ježíš vítězně vjel do Jeruzaléma v neděli, týden před svým vzkříšením. Křesťané různých vyznání si tento den připomínají rozmanitými zvyky. Některé církve slaví takzvanou Květnou neděli, kdy se zpívají zvláštní písně a čtou určené pasáže z Písma. Adventisté se tradičního liturgického roku nedrží. Přesto nám poslední neděle Ježíšova pobývání na naší zemi nabízí možnost hluboké duchovní zkušenosti.

Záleželo Ježíši na tom, aby upozornil na svůj vstup do Jeruzaléma? Mk 11,1-11

Jaký význam v sobě nesl příjezd na oslátku a sestup z Olivové hory? Viz Zach 9,9.

Ježíš mohl do Jeruzaléma vstoupit nenápadně jako několikrát předtím. Rozhodl se ale, že tentokrát to bude jinak. Poslal učedníky pro oslátku a vstoupil do města z Olivové hory. Shromážděný dav, který již dlouho toužil po Mesiáši, věděl, jak si tyto činy vyložit. Ježíš nebyl politický vůdce a nebyl ani typ Mesiáše, který lid čekal, ale Mesiášem byl. Vědomě vstoupil do města způsobem, který předpověděl prorok Zacharjáš. Lidé porozuměli. Proto volali: Hosanna! „Řecké ‚hosanna‘ je přepisem aramejského ‚hošar-na‘ s významem ‚zachraň nyní!‘ nebo ‚spas, modlím se k tobě‘... Zde vyjadřuje modlitbu, aby Bůh zachránil Izrael skrze Mesiáše Krále.“ (5BC 471)

To byl impozantní vstup do velikonočního týdne! Jenže stejný dav, který pokládal své oděvy a volal v neděli Hosanna, v pátek začal volat Pryč s ním! Ukřížuj ho!

Všichni prožíváme duchovní výšky i pády. Jsou chvíle, kdy mocně prožíváme svou víru a Boží přítomnost, a jsou chvíle, kdy ztrácíme odvahu a bojujeme s pochybnostmi. Jak se probojovat duchovními poklasy a pády? Pomozte druhým lidem svými zkušenostmi z vítězných vybojovaných bojů. Jaké biblické verše mají v takové chvíli zvláštní moc?

Přehled dne: Ježíšův mesiášský vstup do Jeruzaléma

DOUPĚ LUPIČŮ – MK 11,12-19

V dnešním úseku se zaměřte na verš 17, starozákonní pasáž, kterou Ježíš cituje. Jaký byl smysl existence chrámu? Čím se stal? Jaké důležité poučení z toho plyne pro nás, jako jedince i církve?

Ježíš promyšleně upozornil na svůj vstup do Svatého města a také jeho první čin musel vzbudit veřejný zájem a dokonce hněv. Veřejně zpochybnil autoritu náboženských vůdců odpovědných za chod bohoslužeb. Svým činem postavil svou pravomoc nad jejich. Očištění chrámu bylo mesiášským aktem.

V Ježíšově době ovládali kněžskou třídu a chrám saduceové. Díky vlivu v kultické oblasti nashromáždili veliký majetek. Poutníci přicházející třikrát ročně do Jeruzaléma si nemohli obětní zvířata přinášet s sebou. Byli nuceni si je zakoupit až na nádvoří chrámu. Obchod se zvířaty kontrolovali kněží. Obětiny bylo navíc možné zakoupit pouze zvláštní chrámovou měnou, takže poutník nejprve musel vyměnit peníze v chrámové směnárně. Obě transakce – směna peněz i nákup zvířat – přinášely do chrámové pokladny enormní zisky. To byla změna, o které mluví Ježíš. Dům modlitby se stal výnosným místem, ze kterého měli zisk kněží, a to vše na úkor obyčejného člověka.

Není tedy překvapivé, že Ježíš podlehl hněvu. Slova tady nestačila. Odehnal zvířata a rozházal stoly směnárníků. I tím zpečetil svůj osud. Pro náboženské vůdce se stal nepřijatelným. Sáhl na jejich konta, a proto musel z cesty.

Hrozí nám, jako jedincům i jako církvi, nebezpečí sklouznout od našeho poslání k udržování postavení, a to vše pod rouškou pravdy?

Přehled dne: chrámová praxe Ježíšovy doby
vyčištění chrámu Kristem

JEŽÍŠ PROKLÍNÁ FÍKOVNÍK MK 11,12-14.20-26 (VIZ TÉŽ MT 21,18-22; L 13,6-9)

Prostudujte různé verze stejného příběhu. Dárce života proklíná strom, který usychá a umírá. Proč to nezapadá do tradiční představy o Ježíši? Jaké poselství a varování tento čin skrývá?

Ježíš pocituje hlad, a tak jej potěší, když v dálce objeví fíkovník. Těší se na šťavnaté fíky, a o to větší je jeho zklamání, když mezi listy žádný nenajde. Proklíná fíkový strom bez fíků. Ten usychá a umírá. Evangelisté nebyli pohoršeni ani překvapeni na první pohled podivným Ježíšovým chováním.

Duch svatý je přiměl zapsat příběh o fíkovníku, protože obsahuje důležité poselství pro křesťany poslední doby.

Každé slovo a každý čin pašijového týdne jsou obtíženy hlubokým významem. Toho jsme si všimli při dramatickém vjezdu do města i při veřejném očištění chrámu. Prokletí fíkovníku ale nebylo veřejným aktem. Jeho poselství je určeno učedníkům. Vše se pravděpodobně odehrálo v pondělí ráno.

Večer předchozího dne se ale událo něco významného. Marek o tom mlčí, ale Lukáš vypráví, že v neděli večer Ježíš seděl nad Jeruzalémem a plakal, když prorockým zrakem viděl, jak bude obležen cizími armádami a zničen (L 19,41-44). Následujícího rána proklel fíkovník. Souvislost je více než zřejmá.

Všimněte si slov, která Ježíš řekl Petrovi (Mk 11,22-26), když se ho ptal na uschlý strom (v. 21). Jak tato slova souvisí s tím, co řekl o stromu Petr?

„Mějte víru v Boha,“ říká Ježíš. Jinými slovy: důvěřujte Hospodinu, modlete se k němu, odevzdávejte se jeho dobrotě a odpouštějte druhým jejich hříchy. Ježíš pozvedá mysl posluchačů od pozemských věcí k nebeským.

Jaké pozemské věci, ke kterým tíhnete, by měly uschnout spolu s fíkovníkem? Co z Ježíšových slov vám může pomoci se změnit?

Přehled dne: prokletí fíkovníku
my a fíkovník

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Zásady Ježíšova království (TV 346-349; DA 547-551), Vjezd do Jeruzaléma (TV 361-366; DA 569-579), Podobenství o fíkovníku (TV 367-371; DA 580-588) a Opět v chrámu (TV 372-381; DA 589-600).

Diskusní otázky:

- 1) Co v úkolu na tento týden ukazuje, že Ježíšova smrt nebyla jen souhrou historických okolností?
- 2) Jak Ježíš zaútočil přímo na náboženský systém své doby? Proč to dělal? Jsou chvíle, kdy bychom se i my měli postavit proti nábožensky mocným naší doby? Pokud ano, za jakých okolností a jak docílit toho, že tak učiníme ve stejném duchu jako Ježíš?
- 3) Diskutujte ve třídě nad Ježíšovými slovy z Mk 11,23-26. Porovnejte je s nedělním úkolem, kde jsme mluvili o modlitbách, které někdy nejsou vyslyšeny. Jak smířit oba protichůdné názory?
- 4) Diskutujte o modlitbách, které byly vysloveny ve víře, a přesto nebyly vyslyšeny očekávaným způsobem. Jak jste se vyrovnali s takovou zkouškou? Sdílejte se s něčím, co může pomoci podobnou bolestivou zkušenost překonat.

Shrnutí:

Příběh tohoto týdne je příběhem plným dramatu. Celé roky se Ježíš na tuto chvíli připravoval. S rozhodností vstupuje do Jeruzaléma jako král předpovězený prorokem a přihlašuje se k mesiášské roli. Učedníci prožívají pašijový týden s dychtivostí, ve které touží za celý národ obejmout svého Krále.

POSLEDNÍ DNY V CHRÁMU

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 11,27-12,44

Základní verš

„Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly.“ (Mk 12,30)

Spor. Je vysoce pravděpodobné, že všechny události, které budeme tento týden studovat, se odehrály v úterý pašijového týdne. Celý den je naplněn neustávajícími střety s náboženskými představiteli, kteří se snaží různou lží Ježíše znemožnit nebo nychytat. Skupiny obvykle navzájem soupeřící (farizeové, saduceové a herodiáni) najednou spolupracují proti společnému nepříteli.

Ježíš stojí v ohni konfliktů a zloby sám. Nikdo se nepřidává na jeho stranu, ale on přesto dokáže čelit úskokům protivníků s přehledem a autoritou. Dokonce se ujímá aktivity a pomocí hlubokých podobenství či otázek obnažuje pokrytectví nepřátel.

Na konci dlouhého únavného dne se Ježíš naposledy rozhlédne po chrámu a odchází. Již nikdy se sem nevrátí.

Týden ve zkratce:

Jak Ježíš odpovídá lidem, kteří zpochybňují jeho pravomoc? Co chtěl Ježíš říct podobenstvím o zlých vinařích? Jak reagoval na lichocení? Jaký je podle Ježíše základ pravého náboženství?

Cíle úkolu:

- 1) Hledat poučení v Ježíšově způsobu, jakým se vyrovnal s oponenty.
- 2) Odhalit pravé pohnutky lichotek a přetvářky.
- 3) Hledat praktické podoby lásky.

NEVÍME – MK 11,27-33

Vyháním kupců z chrámu Ježíš ukázal, že jeho autorita je větší než autorita chrámu, velekněze a učitelů Zákona, kteří v něm působili. Nijak nás tedy nemůže překvapit, že první rozepře se týká právě pravomoci.

Studujte podrobně Ježíšův střet s jeho kritiky (Mk 11,27-33; viz též Mt 21,23-27 a L 20,1-8). Proč nedokázali Ježíši odpovědět? Proč mu odpovědět nemohli?

Ježíš se nikdy neuchýlil k slovíčkaření. Jeho řeč byla přímá, otevřená a čistá. Proti otázkou se snažil překonat mentální bloky svých protivníků. Odpovídal jim stejně, jako oni odpovídali jemu. Jan i Ježíš mluvili z Božího pověření a jejich autorita nepocházela z lidského úřadu. Kdyby kritici viděli svou slepotu vůči Janovi, možná by se otevřeli alespoň Ježíši. Ježíš se snažil zachránit i své protivníky.

Všimněte si jejich odpovědi na Ježíšovu otázku. Řekli: Nevíme. Či lépe řečeno: Víme, ale nepovíme. Kdyby pověděli pravdu, znamenalo by to jejich znemožnění před shromážděným davem. Ježíš jim vyrazil trumfy z rukou, ale zároveň nabídl možnost pokání, možnost, kterou žel nevyužili.

Z jakých dalších důvodů nemohli Ježíši odpovědět? Viz Mk 1,7,8; J 1,29.

Ježíš je prohlédl. Kdyby uznali, že Jan byl od Boha, museli by se nějak vyrovnat s jeho výpovědí o Ježíši. Kdyby uznali Janovu božskou autoritu, jak by vysvětlili své nepřátelství vůči Ježíši?

Neměli bychom spěchat s odsuzováním Ježíšových protivníků, protože tak odsuzujeme sami sebe (Ř 2,1). Jakými jemnějšími způsoby se snažíme neuznat Boží autoritu v našich životech?

Přehled dne: střet s farizeji
Ježíšova obrana před lstivými úskoky

Pondělí 23. května

PODOBENSTVÍ O ZLÝCH VINAŘÍCH MK 12,1-12

Před sebou máme jedno z nejsilnějších Ježíšových podobenství. Jeho poselství je tak přímé, že muselo hluboce otřást lidmi, kteří jej slyšeli. Ježíš jasně předpovídá svou smrt a odmítnutí některými z Izraele. Učedníci již něco podobného znali, protože byli svědky prokletí fíkovníku. Teď Ježíš podobné téma rozvíjí v podobenství o zlých vinařích.

Na jaký starozákonní text, jistě dobře známý posluchačům podobenství, Ježíš svým příběhem o vinařích odkazoval? Viz Iz 5,1-7.

Většina Ježíšových podobenství směřuje k jediné ústřední myšlence a pomíjí podrobnosti. Příběh o zlých vinařích ale nabízí aplikaci pro každou z jednajících postav.

V souvislosti s Izajášem 5,1-7 napište, co představují:

Vinice _____

Majitel vinice _____

Vinaři _____

Služebníci poslaní pro ovoce _____

Syn majitele _____

Zed' nebo plot (nápověda: Co dal Bůh Izraeli, aby ho oddělil od ostatních národů?) _____

Věž (nápověda: Jaká byla nejdůležitější stavba v Izraeli?) _____

Jak zapůsobilo podobenství na náboženské prominenty? Proč Ježíše okamžitě nezatkli?

To byla pronikavá slova přímo od Boha. Nicméně čas se krátil – pro Ježíše i pro Izrael. Kristus doufal, že tak silné podobenství by mohlo některými posluchači pohnout.

Představte si, že někdo přijde do naší církve a pronese podobné poselství jako Ježíš k Izraeli? Jak byste reagovali a proč?

Přehled dne: výklad podobenství o vinici
naše role v podobenství

HLADKÁ SLOVA – MK 12,13-17

Další intriky proti Ježíši svedly dohromady dvě nepřátelské skupiny. Farizeové dodržovali přísně Zákon se všemi jeho dodatky, které formulovali zákoníci a rabíni. Naopak herodiáni byli spíše politickou stranou než náboženskou skupinou. Podporovali královskou rodinu, která byla loutkovou vládou Říma.

Jakou lest na Ježíše nejdříve zkusili? Kdo ho chtěl nacytat podobně již dříve? Viz J 3,1.2.

„Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn, podle svých slov odsouzen,“ řekl Ježíš (Mt 12,37). V tomto případě se muži odsoudili vlastními slovy. Přiznali totiž, že má pravdu a že vyučuje podle Boží cesty. Pokud se neobrátili, jistě uslyší tato svá slova na posledním soudu.

Vyhledejte následující biblické verše. O čem hovoří? Proč Bible mluví tímto způsobem? Ž 5,9; 12,2.3; Př 20,19; 26,28; 28,23; 29,5

Hebrejské slovo pro lichocení pochází z kořene, jehož význam je „být hladký, kluzký“. To je výborné odhalení přetvářky tohoto nešvaru. Lichocení je zde používáno jako způsob, jakým lze proniknout skrze obranu protivníka a potom jej zasáhnout na nejslabším místě. Tím bývá u mnohých jejich ego a sebehodnota. U jiných může tato taktika fungovat, ale ne u Ježíše.

Riziko, kterému zde čelíme, je dvojí. Můžeme sami manipulovat druhými pomocí lichotek a můžeme být i obětí manipulace a lichotkám o sobě uvěřit. Proč Ježíš nepadl do žádné z obou pastí? Jak se můžeme ubránit my, kteří tak rádi slycháme chválu?

Přehled dne: pravá povaha lichotek
Ježíš a lichocení
my a lichocení

PAST – MK 12,18-27

Saduceové byli nábožensko-politickou skupinou, kterou tvořili hlavně majetní, liberální, sekulárně založení lidé. Jako autoritativní přijímali pouze Mojžíšovy knihy a nevěřili ve vzkříšení z mrtvých. Někteří z nich položili Ježíši otázku, o které si byli jisti, že mu zamotá hlavu.

Pravděpodobně šlo o past, do které se chytali i farizeové, když se s nimi přeli ohledně zmrtvýchvstání. Pokud by Ježíš nesouhlasil, mohou ho zesměšnit. Pokud by souhlasil, bude to urážka farizeů.

Všimněte si Ježíšových úvodních slov. Byla přesně mířena, aby zasáhla cíl. Proč tak ostře napomínat lidi, kteří přece jen byli náboženskými autoritami?

Jelikož saduceové neuznávali zbytek SZ mimo Tóry, cituje Ježíš jen z Mojžíšových knih. Jinak by mohl citovat třeba pasáže z Izajáše nebo Daniela. Pokud víme, je to poprvé, kdy Ježíš cituje tuto slavnou pasáž z Ex 3,6. Saduceové, kteří se považovali za znalce, pokud jde o knihy Mojžíšovy, najednou marně hledají obranu.

Přečtete pozorně verše, které Ježíš citoval. Jak jim rozumět v kontextu Boží moci a vzkříšení mrtvých? Viz též J 11,26 a 1 J 5,11.12. Jak Marek 12,27 odpovídá na danou otázku?

Ježíš už podobný argument použil. Kdo v něho věří – jako Abraham, Izák a Jákob – již přešel ze smrti do života a jistě vstane z hrobu, až se ozve jeho volání (J 5,24.25). I když se naše tělo rozpadne, život v Bohu nás pozvedne k novému žití. Bůh proto na mrtvé, kteří v něho věří, hledí jako na spící, kteří i v hrobě jsou vlastně živí.

Kdyby se vás někdo zeptal: „Jak jsi poznal Boží moc?“, jak byste odpověděli a proč?

Přehled dne: charakteristika saduceů
past saduceů
Ježíš a vzkříšení

NEJVĚTŠÍ PŘIKÁZÁNÍ MK 12,28-34

Přečtěte si pasáž Mk 12,28-34 a rozjímejte nad ní. Následně si přečtěte, co o ní napsala Ellen Whiteová: „Moudrost Kristovy odpovědi zákoníka přesvědčila. Uvědomoval si, že jeho náboženství staví spíše na vnějších obřadech než na vnitřní zbožnosti. Do jisté míry cítil i marnost pouhých obřadních obětí a bezduchého prolévání krve za hřích. Pochopil, že láska k Bohu a poslušnost stejně jako nesobecký vztah k bližnímu má mnohem větší cenu než celý obřadní systém. Svou ochotu uznat správnost Kristova výkladu i jasnou a rozhodnou odpověď před zraky lidu se zákoník výrazně lišil od kněží a starších. Ježíš se nad čestným mužem, který se odvážil vyslovit své přesvědčení tváří v tvář hněvu kněží a hrozbám předních mužů, smíloval. „Když Ježíš viděl, že moudře odpověděl, řekl mu: Nejsi daleko od Božího království.“ (TV 386; DA 608)

Ze slov Ježíše, zákoníka i Ellen Whiteové shrňte, co pro člověka 21. století znamená milovat Boha i svého bližního. Jak projevit lásku prakticky? Jak se můžeme sami podvádět ohledně domnělé lásky k Bohu a bližnímu? Jak můžeme změnit svůj život, abychom lépe naplnili tato přikázání?

Přehled dne: Ježíšovo praktikování největšího přikázání
naše praktikování největšího přikázání

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtete kapitolu Léčky (TV 382-387; DA 601-609) a Naposledy v chrámu (TV 388-395; DA 610-620).

Diskusní otázky:

- 1) Proč je vzkříšení věc, kterou můžeme přijímat pouze vírou? Nabízí příroda nějaké důkazy podporující vzkříšení z mrtvých? Potřebujeme takové důkazy?
- 2) Kathryn Cravensová napsala: „Pokud je muž ješitný, lichoť mu. Pokud je muž plachý, lichoť mu. Pokud je vychloubačný, lichoť mu. Lichotkami ještě žádná žádného muže neztratila.“ Proč jsou lidé lichotkám tak naklonění? Jak se my křesťané můžeme bránit lichotkám?
- 3) Kde je hranice mezi zaslouženou chválou a lichotkami?
- 4) Diskutujte nad otázkou, co váš sbor může udělat pro to, aby lidem kolem projevil, že je společenstvím lidí žijících láskou k Bohu a láskou k bližnímu? Vědí lidé kolem vás, že přikázání lásky berete vážně, nebo jste pouze sobotním společenským klubem?
- 5) Co myslel Ježíš výrokem o Božích a císařových věcech? Berte v potaz historický kontext, ve kterém Ježíš tuto větu vyslovil. Proč mohl, pokud by chtěl, obhájit vzpouru proti utlačovatelům z Říma? Proč to neudělal a co z toho plyne pro nás?

Shrnutí:

Poslední den v chrámu je Ježíš obětí útoku ze všech stran, ale situace se mu nikdy nevymyká z rukou. I ty, kdo stojí proti němu, chce zachránit pro Boží království.

PŘEDPOVĚĎ KONCE

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 13,1-37

Základní verš

„Ale dříve musí být evangelium kázáno všem národům.“ (Mk 13,10)

Lidé konce. Adventisté sedmého dne jsou lidé konce. Věří, že svět nespěje k lepším zítřkům postupným vývojem, ale naopak, že jeho trvání bude náhle a dramaticky ukončeno. Svět ovšem nebude zničen atomovou válkou, meteoritem z vesmíru nebo jinou lidskou či přírodní katastrofou. Jeho konec způsobí Ježíš. Vráť se na Zem v moci a slávě a ukončí dějiny světa. V daném čase (po 1000 letech podle Zjevení 20) Bůh stvoří novou zemi a nové nebe jako věčný domov pro svůj lid.

Samotné naše jméno hlásá, že věříme v Ježíšův opětovný příchod. Jsme adventisté, protože i Ježíš byl adventistou. Biblická pasáž, kterou studujeme tento týden (s paralelami v Mt 24 a L 21), nabízí nárys budoucích událostí od Ježíšových dnů do konce.

Týden ve zkratce:

V jakém kontextu pronesl Ježíš kázání o době konce? Jakou naději nabídl uprostřed všech katastrofických událostí? Jak dobře odpovídá současný svět Ježíšovu popisu světa před jeho příchodem?

Cíle úkolu:

- 1) Pochopit Ježíšovo kázání o zničení chrámu a druhém příchodu.
- 2) Hledat vyvážený postoj k očekávání Kristova návratu.
- 3) Učit se, co je bdění a čekání.

OTÁZKA UČEDNÍKŮ – MK 13,1-4

Jaké bylo pozadí Ježíšovy řeči o době konce? (Mk 13,1-3)

Matouš píše, že když Ježíš dokončil učení v chrámu, zaplakal nad milovaným městem a pronesl prorocství: „Váš dům se vám zanechává pustý.“ (Mt 23,38) Možná že tato poznámka vyprovokovala učedníky k jejich silným prohlášením o mocných základech majestátních budov chrámu. Dokonce i dnes se člověk neubrání pocitu ohromení při procházce Starým městem a pohledu na zbytky chrámového pahorku. Některé z kamenů objevených při vykopávkách jsou skutečně ohromné. Nijak nás tedy nepřekvapí, že učedníci nechápavě kroutili hlavou nad Ježíšovým prorocstvím o zničení chrámu.

Při srovnání Matoušovy verze (Mt 24,1-3) s Markovou se zaměřte na otázky učedníků. Učedníci kladli jednoduchou otázku, ale Ježíš na ni odpovídal v dvojí rovině. Mluvil o zničení Jeruzaléma i o svém druhém příchodu. Proč spojil obě události?

Učedníci měli za to, že události vedoucí k zničení chrámu a Jeruzaléma jsou zákonitě událostmi doprovázejícími konec světa. Pro ně zničení Jeruzaléma splývalo s Ježíšovým návratem. Mýlili se. Jeruzalém padl a chrám byl zničen, a přesto zbývalo ještě mnoho let do Ježíšova návratu na Zem.

Je to, jako když cestujete po Indii. Na obzoru se tyčí strmé stěny Himálají. Člověk má pocit, že vidí vrcholy, ale ve skutečnosti jsou to pouze první hřebeny. Když je zdolá, objeví se před ním další a další. Hluboko uvnitř vysokého pohoří teprve leží Mount Everest.

Pozadí celého kázání je pro jeho výklad klíčové. Ježíšova odpověď na otázky učedníků zahrnuje obě roviny: pád Jeruzaléma i druhý příchod Kristův. Je to odpověď úplná. Některé části se týkají výhradně pádu Jeruzaléma, jiné konce světa a některé obou.

Učedníci s pýchou ukazují na nejslavnější stavbu národa a základ víry, když v tom slyší Ježíše mluvit o tom, že z ní nezbude nic než hromada sutin. Jaký duchovní princip se odráží v těchto slovech? Viz též Jb 8,9; Jr 7,3-4; Jk 4,14; 2 Pt 3,10-12; 1 J 2,16.17.

Přehled dne: budoucí osud Jeruzalémského chrámu
druhý příchod splývá v prorocství se zničením Jeruzaléma

ZNAMENÍ KONCE – MK 13,5-13

Studujte pečlivě Ježíšův popis znamení charakterizující dobu těsně před koncem světa. Uprostřed všeho násilí, krveprolití a pronásledování zaznívají slova povzbuzení. Jaká jsou to slova a jakou naději v nich máme?

Ježíš mluví o tom, že konec světa je zpráva dobrá i špatná. Na jedné straně bude doprovázen nestabilitou a nejistotou v politické a sociální oblasti. Dokonce i přírodní dění se jakoby vymkne ze svých zákonů. Dobrou zprávou je, že evangelium o lásce dobrého Boha, který neváhal za člověka položit vlastní život, bude zaznívat na celém světě.

Dokonce i před sto lety by se představa evangelia kázaného všem národům zdála neuskutečnitelná. Co se v posledním století změnilo, že se něco podobného může uskutečnit? Co máme navíc oproti minulým generacím?

Jako křesťané zažíváme stejnou bolest jako každý nad válkami a živelnými katastrofami, které Ježíš předpověděl. Avšak sama skutečnost této předpovědi a slova naděje v ní skrytá pomáhají naší víře přežít. Podobná myšlenka se objevuje i ve Starém zákoně. Každý z proroků společně s varováním o zničení a soudu přinášel i naději na nové vybudování lidu. Bez ní by lidé museli svou víru vzdát (2 Pa 7,13.14; Jr 29,10; 36,1-3; Am 5,4). Jinými slovy, i když se na první pohled zdá Ježíšova promluva skličující, obsahuje mnoho důvodů k naději.

Jaká Boží zaslíbení vám dávají sílu uprostřed utrpení, zkoušek a bolesti? Napište stručně, jak nalézáte naději v Kristu.

Přehled dne: znamení doby konce
naděje uprostřed závěrečných katastrof

Úterý 31. května

PÁD JERUZALÉMA – MK 13,11-19

Některé z veršů na tento den lze aplikovat na křesťany jakékoli doby, některé pouze na dobu zničení Jeruzaléma.

Jaké specifické znamení oznamující pád Jeruzaléma měli vyhlížet Ježíšovi následovníci? Mk 13,14; Viz též Mt 24,15; L 21,20.

Ježíš mluvil o znesvěčující ohavnosti, kterou zmiňoval prorok Daniel. Jedná se o narážku na Da 9,27, kde prorok předpovídá zničení města římskými legiemi, které se odehrálo mnoho let po jeho smrti. Jsme si tím jisti, protože takto vykládá jeho slova sám Ježíš.

Křesťané vzali Ježíšova slova vážně. Když se začala stahovat mračna nad židovským národem v letech 67-70 po Kr., byli připraveni. Ježíš řekl, že mají být v daný čas hotovi okamžitě uprchnout, a křesťané připraveni byli. Jak ale uprchnout z města obleženého římským vojskem? Židovský historik Josefus Flavius, který pád Jeruzaléma popsal, vyčísluje oběti na 1 000 000 a počet zajatců na 97 000. Při obléhání nastala nečekaně chvíle, kdy Římané uvolnili blokádu, a tehdy všichni křesťané uprchli a nikdo z nich nezemřel. Unikli do města Pella v Zajordání, asi 17 mil jižně od Galilejského moře. Flavius také podává svědectví o Titově výroku, že jeho armády ani obléhací stroje by město nedobily, pokud by to nebyla Boží vůle. „Tvrdošíjnost obránců vzbudila veliký hněv římských legionářů, a ten si vyžádal po dobytí města krvavou daň.“ (5BC 499)

Obléhání Jeruzaléma bylo jedním z nejkrvavějších v dějinách. Ženy, děti i kojenci umírali hladu. Rodiny se navzájem vyražďovaly kvůli sebemenšímu soustu, včetně např. holubiho trusu. Bůh vše věděl předem a oznámil to lidem Danielovými i Ježíšovými ústy. Jak vysvětlit nevěřícímu člověku, že milující Bůh dopustil, aby se podobné věci odehrály? Jak dokážeme na tuto otázku odpovědět sami sobě?

Přehled dne: historické události roku 70 po Kr.
Ježíšův výklad Danielova proroctví
záchrana křesťanů

DRUHÝ PŘÍCHOD – MK 13,19-27

Nejsme schopni přesně rozlišit, která z předpovědí 13. kapitoly Marka ukazuje na pád Jeruzaléma a která na druhý příchod. Jsme ale schopni zřetelně rozpoznat celkový smysl této kapitoly. Po obecnějších znameních jsou uváděny jasné, specifické charakteristiky doby před pádem Jeruzaléma (v. 14-18). Poté se Ježíšova mysl přesune ke konci světa a Ježíš znovu jasně a nedvojznačně popisuje příznaky svého návratu (v. 26.27).

Prostudujte Mk 13,14-27 a promýšlejte tyto verše v souvislosti s dobytím Jeruzaléma v roce 70 po Kr. Shrňte vše, co se odehraje po této události před jeho příchodem. Neupívejte na detailech, ale soustřeďte se na obecnou diagnózu světa: Srovnajte Kristova slova charakterizující svět s jeho skutečným stavem. Jak se shodují?

Pročtěte se soustředěním a modlitbou verš 23. Konci předcházejí děsivé doby plné utrpení, násilí, falešných mesiášů a falešných zázraků. Dokonce i vyvolení jsou v nebezpečí, že budou svedeni. Poté Ježíš řekne: „Milí učedníci, bude to hrůza, ale právě proto vám to říkám, abyste neztráceli naději a nevzdávali to.“ Varování je vážné, ale naděje zůstává. Hrůza katastrof je veliká, ale tyto předpovědi potvrzují pravdivost Ježíšových slov (viz též J 13,19). Nemějme tedy před očima hrůzy pohrom, ale událost, kterou předcházejí – návrat Ježíše Krista.

Ruská básnička Anna Achmatovová si během hrůz, které postihly její rodnou zem, kladla otázku: „Proč si nezoufat?“ a odpovídala: „Dnem se nese vůně třešní z blízkého lesíka a průzračná noc září novými galaxiemi.“ (Poems of Akhmatova, 1973, s. 73) Kde hledala naději? Kde hledáme my křesťané naději, která je větší?

Přehled dne: znamení druhého příchodu
správné chápání těžkých dob předcházejících druhý advent

OČEKÁVÁNÍ PŘÍCHODU MK 13,28-37

Co se můžeme naučit od fíkovníku? Proč není možné znát přesné datum Ježíšova návratu? (v. 28.29.32.33) Proč by to nebylo dobré?

Když otevřeme oči, vidíme, že sama příroda ukazuje na Ježíšův druhý příchod. Každé jaro prozrazuje, že se blíží léto a přinese novou úrodu. Nevíme, kdy horké dny přijdou, ale víme s jistotou, že se tak stane. Znamení Ježíšova návratu se množí a je jisté, že nastane.

Ellen Whiteová se během svého života setkala s mnohými pokusy stanovit datum druhého adventu. Odmítla nechat se zatáhnout do spekulací tohoto typu a nevyzývala adventisty, aby se jimi zabývali. V kázání, které pronesla v Lansingu ve státě Michigan v roce 1891, naléhala, aby se lidé spíše soustředili na život, který žijí nyní. Kázání byl postaveno na Sk 1,8 a mělo název „Není vám dáno znát den ani hodinu“. V něm Ellen Whiteová mimo jiné řekla: „Znovu a znovu jsem byla varována před přesným určováním času. Již nikdy nedostane Boží lid varování, které obsahuje přesný časový údaj. Nebudeme znát přesné datum vylití Ducha svatého ani druhého příchodu Krista... Nežijme život ze vzrušení. Neztrácejme čas spekulacemi ohledně doby, kterou nám Bůh nezjevil. Ježíš řekl bděte a nemyslel tím hledejte časový údaj. Svůj čas bychom naopak měli vyplnit poslušností pokynům našeho Pána. Měli bychom jej naplnit modlitbou, bdělostí, očekáváním a prací, protože čas jeho návratu je blízko. Nikdo ho nedokáže přesně určit, protože „o tom dni ani hodině nikdo neví“. Nikdo nedokáže říci, jestli přijde za rok nebo za deset let, a nikdo nedokáže říci, že jeho příchod bude až za dvacet let, takže nám nic nehrozí.“ (1SM 188-189)

**Jakým důležitým slovem Ježíš popsal, jak máme očekávat jeho návrat?
Mk 13,34-37**

V Kristových podoběnstvích bdění znamená být připraven otevřít dveře, až se vrátí. Co pro nás bdění znamená dnes? Co nás nutí ke spánku a jak se tomu vyhnout?

Přehled dne: očekávání druhého příchodu
určování jeho data

DOPORUČENÉ STUDIUM

Porovnejte Markovu verzi Ježíšovy promluvy na Olivové hoře s Matoušem (24,1-51) a Lukášem (21,5-36).

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Proroctví o budoucnosti (TV 401-407; DA 627-636).

Při pohledu na závěrečné události dějin je třeba nenechat se zahltit hrůzami a zkázou, ale soustředit se na obrovskou naději, která lidské bytosti čeká – na věčný život. „Není překvapující, že Nový zákon je nabitý zaslíbeními věčného života (J 6,54; J 10,28; L 18,30; J 3,16; 1 J 5,13; 1 Tm 1,16; Ř 6,22; Tt 3,7 atd.), protože jenom věčnost zaručuje obnovení všeho. Miliony ani miliardy let plných dobra by nevynahradily zlo, které lidé prožili na Zemi. Jedině věčnost je skutečnou protiváhou, protože věčné je více než dočasné...“ (Adventist Review, 28. května 2002, s. 22).

Diskusní otázky:

- 1) **Ještě jednou si přečtěte citát z Adventist Review. Co se v něm autor snaží sdělit? Diskutujte ve třídě o naději, o které mluví.**
- 2) **Které ze znamení druhého příchodu Krista se ještě musí s určitostí naplnit? Můžeme i my v jeho naplnění sehrát svou roli? Co pro to můžeme udělat jako jedinci i jako církev? Naplňujeme toto znamení, nebo jsme spíše příčinou, že se Ježíš ještě nevrátil?**
- 3) **Jak si můžeme udržet naléhavost blízkosti Kristova návratu, aniž bychom se nechali strhnout hysterií obklopující konec světa?**

Shrnutí:

Důraz, který adventisté kladou na druhý příchod Krista, není mylný. Jeho počátky položil sám Ježíš Kristus, náš Spasitel a Pán, který ho považoval za zásadní součást svého učení. Na sklonku svého života pronesl k Petrovi, Ondřejovi, Jakubovi a Janovi řeč, ve které jim dal nahlédnout do budoucích událostí. S učedníky do budoucnosti nahlížíme i my. Budoucnost přinesla pád Jeruzaléma, ale křesťané byli připraveni a podařilo se jim uniknout. Poté následuje období utrpení, konec nastane až v Bohem daný čas.

ZRAZEN A ZATČEN

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 14,1-51

Základní verš

„Řekl: ‚Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš.‘“ (Mk 14,36)

Vyvrcholení dějin. Poslední tři týdny se budeme společně zabývat závěrečnými 72 hodinami Ježíšova života. Poslední tři týdny jsou spojeny v jeden celek. Každý z nich popisuje události, které jsou nezbytné pro pochopení celku. V následujících sedmi dnech budeme s Ježíšem prožívat zápas v Getsemanské zahradě. Poznáme jeho agonii, ve které se vyrovnává s nastávajícími těžkými chvílemi toho, kdo nese hřích lidí. Pokud by zaváhal, byli bychom ztraceni. Další týden půjdeme s Ježíšem až ke kříži. Satan zmobilizuje všechny své síly, aby Krista porazil. Pokud by uspěl, byli bychom ztraceni. Poslední týden budeme Ježíšovo tělo následovat do studeného tichého kamenného hrobu. Kdyby v kryptě tělo zůstalo, všechno Ježíšovo snažení, jeho činy i učení by přišly vniveč a my bychom byli ztraceni. Jde o hodně.

Týden ve zkratce

Jak Jidáš obhajoval svou zradu?

Proč Ježíš mluvil o tom, že nebude pít z plodu vinné révy, až v království Božím?

Proč Petr zapřel svůj vztah k Ježíši i přes rozhodné ujišťování, že se to nikdy nestane?

Co znamená nazvat Boha Abba?

Proč všichni učedníci Ježíše v krizové chvíli nechali samotného?

Cíl úkolu:

1) Poučit se z chyb učedníků.

2) Nevyvyšovat se nad učedníky.

3) Pochopit cenu Kristovy oběti na základě getsemanského zápasu.

ZRADA – MK 14,1-11

Přečtěte si Mk 14,3-10 a J 12,1-8 a poté se pokuste odpovědět na otázku, proč se v danou chvíli Jidáš rozhodl Ježíše zradit.

Velice smutné na Jidášově příběhu je zjištění, že lidská bytost tak snadno dokáže obhájit své hrůzné činy.

Co v Jidášově příběhu nenechalo některé lidi klidnými? Nebyl to sám o sobě legitimní důvod?

Marek tvrdí, že více učedníků, nejen Jidáš, se hněvalo kvůli zbytečnému vyhazování peněz. Potvrdilo se tím Jidášovo přesvědčení, že pravda je na jeho straně?

Marek začíná 14. kapitolu zajímavě: vůdcové hledali důvod, jak Ježíše zahubit. Následuje příhoda se ženou a pokárání učedníků, kteří se rozhněvali nad jejím činem. Poté Jidáš jde a dává velekněžím, co chtějí. (Lukáš postupuje stejně, ale v některých detailech se liší – viz L 22,1-4.) Marek, vedený Duchem svatým, chtěl ukázat, že incident se ženou byl poslední kapkou, která přiměla Jidáše vyjít na cestu zrady.

Peníze hrály dominantní roli při setkání v Šimonově domě i v Jidášově cestě za velekněží. Ďábel vždycky útočí na nejslabší místo v naší mysli. (L 22,3)

Možná se nad Jidášovým jednáním pohoršujeme, ale nikdo z nás není proti pokušení imunní. I my máme své hýčkané hříchy, které nakonec mohou vést až ke zradě Ježíše Krista. Co mohlo Jidáše zachránit a co může zachránit nás? (Mk 8,34) Jak záchranu prakticky prožít?

Přehled dne: Jidášova zrada
ošidnost peněz

Pondělí 6. června

POSLEDNÍ VEČEŘE – MK 14,12-26

Křesťané si od počátku připomínali poslední jídlo, ke kterému zasedl Ježíš společně s apoštoly. Dvacet let poté, co se Ježíš ve čtvrtek pašijového týdne posadil k poslední večeři s učedníky, se věřící v korintském sboru shromáždili k podobné příležitosti (1 K 11,17-22). Pavel se v dopise snažil věřící usměrnit, protože obřad večeře Páně byl zneužíván. Dnes si poslední večeři Páně připomínají křesťané všech denominací, ale jejich chápání obřadu se diametrálně liší.

Přečtěte si Mk 14,24-25. Co říká Ježíš? V čem se dotýká druhého příchodu? Proč mluví o druhém příchodu, když aktuální je jeho smrt?

Ježíš mluví nejen k učedníkům, ale i k nám. Jeho slova mluví o síle pouta, které ho váže ke všem příslušníkům Božího království. Nebude pít víno, dokud království nezavládne (L 22,18) a dokud nebudou shromážděni všichni zachráněni Ježíšovou krví. „Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce.“ (Mt 26,29) Jinými slovy říká, že on sám pít nebude, dokud nebudeme i my pít s ním. Uvědomme si, kdo k nám mluví (J 1,1-3; Ko 1,16.17; Žd 1,2), a přesto nám projevuje úžasnou blízkost a náklonnost. Boží láska je úžasná!

Na Ježíšovu krev je upřena pozornost. Jenom díky ní budeme moci být v Božím království a pít společně víno, které ji symbolizuje. Jakákoli teologie, která umenšuje roli prolité Ježíšovy krve, mívá smysl plánu spasení.

Přemýšlejte nad Ježíšovými slovy z Mk 14,24-25. Jakou naději, pokoj a ujištění v nich vidíte? Jak mohou pomoci překonat problémy a těžkosti?

Přehled dne: poslední večeře
Ježíš se vzdává věcí kvůli nám

PETROVO SELHÁNÍ MK 14,27-31; 14,66-72

Ježíš předpověděl Jidášovu zradu (Mk 14,21). Předpověděl, že ho Petr zradí (v. 30). Nicméně ani jeden z nich nebyl Bohem předurčen k tomuto činu. Bůh vidí všechny minulé, přítomné i budoucí věci. Ví, co se stane, ale tím nebrání svobodě volby. Ježíš řekl, co se stane. Kdyby se Petr a Jidáš rozhodli opačně, Ježíš by své proroctví nevyřkl.

Jak daleko byl Petr odhodlán následovat Krista? Myslel svá slova vážně? Mk 14,27-31

Jak podobní jsme my všichni Petrovi. Silná slova nám nejsou cizí: „I kdyby všichni odpadli, já ne.“ (v. 29) A Petr myslel svá slova smrtelně vážně. I my je myslíme vážně a i my, když selžeme, hořce zapláčeme. Každý se musí naučit to, co se naučil Petr. Slib nezaručuje vítězství. Chceme-li jej dosáhnout, musíme se naučit odhodit své schopnosti a svou sílu a plně se spolehnout na Krista. Kdyby Petr mluvil o Kristu, a ne o sobě, možná bychom četli jiný příběh. Petr ale nepronášel mocná ujištění sám (v. 31). I ostatní učedníci se zapřísahali, že ani smrt je nepřiměje zapřít Mistra. Když ovšem začalo jít do tuhého, „všichni ho opustili a utekli“. (v. 50) Marek se věnuje primárně Petrovi, ale i ostatní se museli naučit, co znamená následovat Krista.

Jak se měl Petr modlit, aby jeho cesta nevedla k popření vztahu s Kristem? Použijte následující texty: Ž 56,1-3; Ž 119,28; L 18,13; 2 K 12,9.10; Fp 4,13. Může podobná modlitba pomoci i vám překonat pokušení a zkoušky?

Přehled dne: Petrovo zapření
selhání ostatních učedníků

ABBA! – MK 14,32-42

Ježíš měl Getsemanskou zahradu moc rád. Často se do ní uchyloval před náporom davu a hledal zde odpočinek. Dnes se ale místo odpočinku stalo místem agonie, smrtelného Kristova zápasu.

Rozjímejte nad tímto zápasem v podání všech evangelistů (Mt 26,35-56; Mk 14,32-42; L 22,40-53 a J 18,1-12). Když mluvil k Otci, používal Ježíš slovo vyjadřující náklonnost a blízkost – Abba. Naznačuje hluboký cit a lépe by ho přeložil asi výraz – táto! Uprostřed utrpení a pocitu osamělosti Ježíš nepřestává spoléhat na Boží lásku. Bůh je pro něj Abba – táťínek. Kristova víra přežívá i v mukách sklíčenosti.

Ellen Whiteová jeho zápas popisuje slovy: „Kristus se octl v naprosto nové situaci... Až dosud se stále přimlouval za druhé, nyní toužil po tom, aby se někdo přimlouval za něj. Kristus cítil, že jeho jednota s Otcem je narušena, a zmocnil se ho strach, že ve své lidské přirozenosti nebude schopen v nastávajícím boji s mocnostmi zla obstát... Kristus si plně uvědomoval nesmírnou závažnost boje a děsil se odloučením od Boha. Satan mu namlouval, že pokud na sebe vezme hříchy světa, bude od Boha odloučen navěky.“ (TV 438; DA 686)

Pavel nám říká, že jako adoptované děti máme také právo oslovovat Boha slovem důvěry a náklonnosti – Abba! Přečtěte si Ř 8,15 a Ga 4,6 (a nezapomínejte na kontext). O čem Pavel mluví? Co způsobilo, že i my máme právo volat k Bohu – Abba?

Kdyby se vás někdo zeptal: „Jak získat vztah k Bohu, o kterém se mluví v uvedených verších?“, jakou odpověď byste mu dali?

Přehled dne: getsemanský zápas
Ježíšova opora v Otci – tátovi

JEŽÍŠ ZATČEN – MK 14,43-52

V Getsemanské zahradě Ježíš zápasil s rolí, kterou po něm vyžadoval plán záchrany pro lidstvo. Rozhodl se ji přijmout. Nepůjde cestou pokoje, ale převezme hříchy lidí. Nepůjde cestou své vůle, ale vůle Otce.

Co bylo zvlášť odporné na Jidášově způsobu zrady? (Mk 14,44-46)

Ježíšovi nepřátelé si chtěli být jisti, že nedojde k mýlce. Zatčení mělo proběhnout uprostřed noci, kdy Ježíše nezachrání dav přívrženců. Noc ale mohla Ježíši poskytnout úkryt, a tady znovu pomohl Jidáš. Podle dohodnutého scénáře vyšel Ježíši vstříc a políbil ho. Řecký text naznačuje, že Ježíše nejen objal, ale i několikrát políbil, takže biřící mohli jít najisto. Vojáci i Jidáš se nemuseli Ježíšova útěku obávat. Ježíš viděl současnou chvíli již dříve, připravoval se na ni a v modlitbě se rozhodl vydat se svým nepřátelům. Ježíš hleděl svým věznilům do tváře a neučinil žádný pokus o útěk.

Jak se zachovali učedníci tváří v tvář vojákům? (Mk 14,47-50) Proč ve zkoušce neobstáli? Dávala jejich minulost důvod domnívat se, že zareagují jinak?

Ježíš během poslední večeře učedníky varoval. Petrovi přímo řekl, že satan se na něho zvláštním způsobem zaměří (viz L 22,31-34). Učedníci ale v zahradě usnuli a nemohli věnovat čas modlitbě. Ježíš varoval Petra ještě jednou (Mk 14,37.38), ale ten mu nevěnoval pozornost. V krizové chvíli se učedníci chystali k boji. Petr vytáhl meč a začal s ním mávat (J 18,10.11). On ani ostatní nevěděli, že království jejich krále není z tohoto světa a fyzická síla v něm nic neznamená. Selhali a rozprchli se.

Evangelia ukazují učedníky jako věčně selhávající. Kupí chybu na chybě. Přesto bez Jidáše vytvořili jádro budoucí křesťanské církve. Skýtá to naději pro nás, kteří nejsme o nic lepší?

Přehled dne: zatčení
reakce učedníků na zatčení Mistra

DOPORUČENÉ STUDIUM

Prostudujte paralelní výpovědi o zradě a zatčení v Mt 26,1-56; 26,69-75; L 22,1-62; J 13; 18,1-11.

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu Příklad pokory (TV 412-417; DA 642-651), Poslední večere (TV 418-423; DA 652-661), V Getsemanské zahradě (TV 437-444; DA 685-697) a Jidáš (TV 457-461; DA 716-722).

„Nadešel onen hrozný okamžik, chvíle, ve které se rozhodovalo o budoucnosti světa. Osud lidstva visel na vlásku. Kristus stále ještě mohl odmítnout kalich určený hříšnému člověku. Ještě nebylo pozdě. Mohl si setřít z čela krvavý pot a nechat člověka zahynout v nepravosti. Mohl říci: Ať je přestupník sám potrestán za svůj hřích, já se vrátím k Otci. Vypije nevinný Boží Syn hořký kalich ponížení a utrpení? Vezme na sebe následky kletby hříchu, aby zachránil viníka? Z bledých a rozechvělých Ježíšových rtů se ozvalo: ‚Otče můj, není-li možné, aby mne ten kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.‘ (Mt 26,42)

Těmito slovy se Spasitel modlil třikrát. Třikrát se jeho lidská přirozenost zděsila poslední vrcholné oběti. Najednou se mu před očima promítají dějiny lidstva. Vidí, že pokud budou přestupníci Božího zákona ponechání sami sobě, zahynou. Vidí bezmocnost člověka a moc hříchu. Vystávají před ním bída a nářky hynoucího světa. Uvědomuje si, k jakému konci lidstvo neodvratně spěje, a je rozhodnut. Zachrání člověka za každou cenu.“ (TV 441; DA 692)

Diskusní otázky:

- 1) Promýšlejte, proč Kristus nemůže pít z plodů vinné révy, dokud nepřijde království Boží.**
- 2) Jak to vypovídá o Božím charakteru?**
- 3) Hleďte ve třídě další příklady jednání, kdy se někdo vzdává věcí, pokud se k němu nepřipojí člověk, kterého miluje (např. Urijáš, který nechtěl strávit noc se svou ženou, dokud byli jeho vojáci v bitvě, viz 2 S 11,11).**
- 4) Pomáhají tyto příběhy pochopit princip Ježíšova výroku?**

Shrnutí:

Ježíšův život se chýlí ke konci. Plán, vytvořený na počátku, se začal naplňovat. Ostatní selhávali, ale Ježíš byl pevný. Závisel na něm osud světa.

SOUZEN A KŘIŽOVÁN

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 14,53-65; 15,1-41

Základní verš

„O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: ‚Eloi, Eloi, lema sabachtani?‘, což přeloženo znamená: ‚Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?‘“ (Mk 15,34)

Všechny cesty vedou na Golgotu. Sledovali jsme Ježíše Nazaretského při jeho putování z Galileje do Jeruzaléma; nyní však jeho cesta směřuje na Golgotu, místo odmítnutí, hanby, utrpení a smrti. Ale také místo našeho vítězství, naděje a věčného života.

Golgota a následující události odlišily Ježíše od ostatních náboženských učitelů. Ti učili moudře, konali dobré skutky, shromáždili mnohé následovníky. Někteří dokonce založili hnutí, která přerostla po jejich smrti ve světová náboženství. Jediný Ježíš však vstal z mrtvých a vládne jako živý Spasitel.

Týden ve zkratce:

Proč velebnějším odsoudili Ježíše k smrti? Jak ovlivnili Piláta? Jaký význam mělo Ježíšovo ukřižování společně se zloději? Je myšlenka náhrady důležitá pro pochopení Ježíšovy smrti? Kde byl Bůh, když byl Ježíš na kříži?

Cíle úkolu:

- 1) Hledat smysl kříže pro mne osobně.
- 2) Prožít spasení, které kříž nabízí.
- 3) Vyjádřit Kristu svou vděčnost.

PŘED SANHEDRINEM – MK 14,53-65

Ježíšův proces byl předem domluven a falešně zinscenován. Jeho smyslem nebylo zkoumat důkazy, ale najít obvinění, která by Ježíše přivedla na popraviště. Rozhodnutí bylo učiněno, ještě než zasedli soudci. Rozsudek – vinen. Trest – smrt. I přes zdání legálnosti se zasedání uprostřed noci stěží dalo nazvat spravedlivým soudním procesem.

Biblický komentář shrnuje zprávy evangelistů a výklad Ellen Whiteové takto: „Ježíši byla poskytnuta dvě předběžná slyšení, jedno před Annášem a druhé před Annášem i Kaifášem. Dvakrát byl obviněn před Sanhedrinem, jednou v noci a jednou ve dne. Ježíš byl dvakrát předveden před Piláta a jednou před Heroda.“ (5BC 528)

Vžijte se do role velekněze. Proč by měl Ježíš zemřít? Jak asi obhajoval své rozhodnutí?

J 7,41,42

Mt 12,2

Mk 14,62-64

J 10,33

J 11,48

L 4,22

J 2,19

Mt 12,24

Často se pohoršujeme – a někdy oprávněně – nad slepotou vůdců vůči Ježíši. Když ale shrneme jejich důvody, zjistíme, jak snadné je vidět věci nesprávně. Lze se z jejich jednání nějak poučit ohledně ospravedlňování našeho jednání?

Přehled dne: zmanipulovaný proces
motivace náboženských vůdců

PILÁT A NÁBOŽENŠTÍ VŮDCOVÉ MK 15,1-19

Prostudujte jednotlivá vyprávění o setkání s Pilátem v Mk 15,1-15 a ostatních evangeliích (Mt 27,11-26; L 22,66-23,25; J 18,28-19,16). Je překvapivé, že evangelia staví pohanského vladaře na stranu Ježíšovu a náboženské hodnostáře, kteří by měli být strážci víry, proti němu. Římský prokurátor nazval Ježíše židovským králem, kdežto Ježíšův lid, který čekal na jeho příchod, křičí: Ukřižuj ho! Pilát Pontský nabízí pro Ježíše svobodu, ale dav si žádá Barabáše, vraha. Obraz, který evangelisté popisují, je děsivým svědectvím o ďáblově moci svádět lidská srdce.

Kdo nesl v Božích očích větší vinu? Pilát nebo velekněží? Na čem se vaše odpověď zakládá? J 19,11

Náboženství může být nástrojem života i smrti. V dnešním příběhu se stalo něčím nebezpečným a zákeřným. Co může zastavit člověka, který páchá zlo ve víře, že se jedná o veliké dobro? Domnělá nadpřirozená motivace může lidské bytosti přimět k výkonům, kterých by jinak nebyly schopny. Vždyť byl-li Bůh s nimi, jak se velekněží domnívali, kdo by jim mohl stát v cestě?

Naše hříchy se nikdy nedějí ve vzduchoprázdnu. Jejich důsledky neovlivní pouze nás. Kdo další byl postižen činem náboženských vůdců? Co z toho vyplývá pro nás dnes? Jsou i další příklady v Bibli, kdy se hřích rychle rozšířil a ublížil mnohým?

Vžijte se do role Piláta během závěrečného procesu (Kaz 12,14; Ř 3,6). Jaké důvody mohly obhájit jeho konání? Používáte sami podobné argumenty k obhájení vlastních zlých činů?

Přehled dne: Pilátův soud
náboženství – nástroj dobra i zla

GOLGOTA – MK 15,16-37

Ze všech okamžiků Ježíšova života vyžaduje tento nejhlubší modlitební rozjímání. Jediný Boží milovaný Syn visí na kříži, tělo plné modřin a krve. Záda má rozšvihaná do krve, ruce a nohy probité hřeby. Nespal celou noc a nejedl od včerejšího večera. Bezmocně visí na kříži uprostřed zločinců, slunce mu žhne nad hlavou, suchý vítr vysušuje tělo. Po ranách lezou mouchy a mravenci.

Přečtěte si pozorně Mk 15,27.28. Co znamená, že byl popraven jako zločinec, dokonce s dalšími zločinci? Jakou odpověď nabízí text SZ citovaný Markem? Iz 53,12 Co to znamená pro nás?

Na kříži nesl Ježíš hřích. Byl spojen s hříchem tak silně, že Pavel o něm říká: „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (2 K 5,21) Pavel neříká, že Ježíš byl hříšníkem; to by bylo samozřejmě nepravdivé. Svým vyjádřením, že Bůh na Ježíše hleděl, jako by byl hříšník, se však Pavel přiblížil k myšlence spojení Ježíše s hříchem nejlíže, jak jen mohl. Tajemným způsobem se ten, kdo hřích nepoznal, postavil na místo každého z nás.

Přečtěte si J 1,29, Ga 3,13, Žd 9,28 a 1 Pt 2,24. Co uvedené texty vypovídají o vztahu Ježíše a hříchu na kříži?

Motivuje vás poznání, co hřích způsobil Božímu Synu, toužícímu hřích překonat?

Přehled dne: ukřižování
význam ukřižování
význam zástupnosti

SMYSL KŘÍŽE – IZ 53

V jednom z biblických veršů, které jsme studovali včera, citoval Marek Izajáše 53. Přečtěte si celou kapitolu a zaznamenejte místa, kde je výslovně řečeno, že Kristus zemřel za naše hříchy. Viz Iz 53,4-12.

Jak rozumíte myšlenku zástupnosti, tedy že Ježíš zemřel za nás? Proč je tak důležitá pro pochopení plánu spasení?

Křesťané se pokusili vysvětlit, jak je člověk v Kristu spasen. Existuje několik teorií záchran. Co znamenají pro vaši víru?

- Otec váhal nad záchranou lidských bytostí, ale zvítězila Kristova láska.
- Kristova smrt byla výkupným zaplaceným ďáblu za svobodu lidí.
- Boží čest byla pošlapána hříchem a Kristus ji musel svou krví očistit.
- Kristus musel zemřít, aby vesmír poznal hrůzný důsledek hříchu.
- Kristus zemřel, aby se projevila Boží láska, která si tím získává lidská srdce.
- Otec trestal na kříži Syna místo člověka.

Ani jedna z teorií nedokáže uspokojivě vysvětlit kříž. Mnohá vysvětlení byla během staletí hluboce promyšlena a obsahují část pravdy. Celý obraz je ovšem mnohem větší a hlubší. Odpověď je třeba hledat v Bohu, který vykoupení nabízí. Co o tom říká Bible?

- V plánu spasení jsou Otec, Syn i Duch svatý jedno ve své lásce i činech. Není možné vidět Otce jako krutého a Syna milosrdného (viz J 3,16).
- Bůh v Kristu usmířil svět sám se sebou (2 K 5,19).
- Smrt byla nezbytná (Ř 3,24-26; Žd 9,22).
- Kristus zemřel místo nás (2 K 5,21; 1 K 15,3).
- Bůh je nejvyšším důkazem Boží lásky (Ř 5,7.8).

Přehled dne: pokusy vysvětlit Ježíšovu smrt
Otec a Syn v plánu spasení

JEŽÍŠOVA SMRT – MK 15,33-41

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mk 15,34)

„Satan Ježíše vytrvale pokoušel. Spasitel neviděl za hranice hrobu. Naděje mu nedávala jistotu vítězství nad smrtí ani nezaručovala, že Otec jeho oběť přijme. Kristus se bál, že hřích se Bohu natolik protiví, že by jejich odloučení mohlo být věčné. Pociťoval úzkost, která se zmocní hříšných lidí, až se za ně milost přestane přimlouvát. Vědomí hříchu, který obracel Otcův hněv proti němu jako zástupci člověka, ztěžovalo Kristu jeho úděl natolik, že mu puklo srdce.“ (TV 484; DA 753)

Jak nám předchozí citát z Touhy věků pomáhá porozumět:

- kříži?
- charakteru hříchu?
- Bohu?
- ceně, kterou musel Bůh za spasení zaplatit?

Slova „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ vyjadřují hloubku zoufalství a bolesti, ale v poslední větě „Dokonáno jest“ již zaznívá Kristova jistota, naděje a důvěra. Zvítězil v rozhodující bitvě s ďáblem, velký spor mezi dobrem a zlem byl rozhodnut. Celá válka tím neskončila, ale její výsledek je jistý. Ježíš se odevzdal do Božích rukou, sklonil hlavu a zemřel.

Ježíš a Otec jsou od věčnosti jedno (J 1,1.2). Jsou jedno v činech i záměrech (Gn 1,26; 3,22; J 10,30), a přesto Ježíš na kříži prožívá kvůli hříchu oddělenost a osamění. Bůh se na kříži rozštěpil. Zažili jste někdy oddělení od někoho, kdo je vám nesmírně blízký? Co jste prožívali? Pomáhají podobné prožitky pochopit, co pro nás udělal na kříži Bůh?

Přehled dne: Ježíšova smrt
Boží role v Ježíšově umírání

DOPORUČENÉ STUDIUM

Prostudujte paralelní výpovědi Mt 26,57-68; 27,1-56; L 22,66-23,49; J 18,12-14; 18,19-19,37.

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtete kapitolu Soud (TV 445-456; DA 698-715), Rozsudek (TV 463-475; DA 723-740), Ukřižování (TV 477-486; DA 741-757) a Význam Ježíšovy oběti (TV 487-491; DA 758-764).

„Pán naší spásy byl utrpením zdokonalen. Jeho duše byla obětí za hřích. Děsivá temnota obklopila jeho nitro, protože Boží láska a milost ho opustily. Ježíš byl na místě hříšného člověka a každý hříšník prožívá temnotu. Spravedlivý musel zažít Boží odmítnutí a hněv, ne kvůli pomstychtivosti, ale jako odplatu za lidský hřích. Otcovo srdce byla naplněno zármutkem nad jeho Synem. Již nikdy v celé věčnosti nedojde k rozdělení Boha jako tady.“ (7BC 924)

Diskusní otázky:

- 1) Představte si sami sebe na místě Kaifáše. Zkuste obhájit své jednání vůči Ježíši.**
- 2) Proč musel Kristus zemřít, aby nás zachránil?**
- 3) Diskutujte nad větou: „Celým smyslem kříže bylo naučit nás věřit Bohu.“ Souhlasíte?**
- 4) Jak může být váš sbor více zaměřený na kříž? Jak způsobit, aby lidé viděli váš sbor jako společenství lidí proměněných Kristovou smrtí?**

Shrnutí:

Kristus zemřel za naše hříchy. Pouze u kříže, kde vyznáváme, že Ježíš zemřel za nás, místo nás, můžeme být zcela zasaženi významem jeho smrti. „Chceme-li být spaseni, musíme se naučit pokoře a pokání.“ (TV 50; DA 83)

POHŘBEN, AVŠAK VZKŘÍŠEN

Biblická pasáž pro tento týden: Mk 15,42-16,20

Základní verš

„Řekl jim: ‚Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili.‘“ (Mk 16,6)

Jedinečný hrob. Hroby patří mezi architektonicky nejvýznamnější stavby naší planety. Například jednu egyptskou pyramidu údajně stavělo 100 000 lidí po dobu 20 let. Dodnes nevíme, jak se tehdejšími lidem podařilo sestavit 23 milionů skalních bloků o průměrné váze dva a půl tuny v jedinečnou stavbu. Motivací tak obrovského vypětí lidských sil byla smrt. Pyramidy byly hrobky faraonů. Jsou to vlastně monumenty smrti. Podobně jako Tádž Mahál v Indii. Když umírala nejoblíbenější manželka šacha Džahána, Mumtaz, slíbil jí její muž, že postaví nejúžasnější památník na světě. Zářící bílý mramor obložený drahými kameny a jedinečné zahrady propojené s tichými jezírky činí Tádž Mahál ohromujícím místem. Uvnitř byla uložena těla šacha a Mumtaz.

Tento týden navštívíme úplně jiný hrob. Prostý, do skály vytesaný hrob Josefa z Arimatie, kde byl uložen Ježíš, je v jistém ohledu mnohem výjimečnější než Cheopsova pyramida nebo Tádž Mahál. Je totiž prázdný!

Týden ve zkratce:

Proč je důležité být si jistý, že Ježíš na kříži skutečně zemřel? Kdo se jako první dozvěděl, že byl Kristus vzkříšen? Jaké jsou důkazy jeho zmrtvýchvstání? Jak vyvrátit argumenty skeptiků?

Cíle úkolu:

- 1) Nenechat si zpochybnit reálnost smrti i zmrtvýchvstání.
- 2) Hledat význam Ježíšova zmrtvýchvstání pro nás.
- 3) Uvědomit si, že náš Bůh je živý.

BYL POHŘBEN – MK 15,42-47

Podle Písem o Božím služebníku platí: „Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel...“ (Iz 53,9). Ježíš byl chudý. O jedinou cennou věc, kterou vlastnil, si římský vojáci zahráli vrhcáby (J 19,23,24). Nebylo pravděpodobné, že by byl pohřben v hrobě pro boháče, ale nakonec se tak stalo. Dva členové Sanhedrinu, židovské velerady, se po Ježíšově smrti veřejně přihlásili k Nazaretskému mistru. Marek zmiňuje Josefa z Arimatie, ale Jan připomíná i Nikodéma, který se již dříve s Ježíšem tajně setkal (J 19,38-42).

1. Korintským 15,3,4 obsahuje Pavlovu citaci starokřesťanského vyznání víry. Jsou v něm i slova „byl pohřben“. Proč první křesťané tuto skutečnost potřebovali zdůraznit?

Nový zákon si je jistý, že Kristus byl vzkříšen. Kniha Skutků apoštolů rezonuje dvěma myšlenkami: Kristus vstal a vylil svého Ducha. Evangelijní vyznání v 1 K 15,3 spojuje tři pravdy:

- 1) Kristus zemřel za naše hříchy.
- 2) Byl pohřben.
- 3) Znovu vstal.

Pohřbení Krista není okrajovou záležitostí. Je totiž potvrzením faktu jeho smrti. Nešlo o mdlobu nebo jiný typ ztráty vědomí (jak se domnívají někteří skeptici). Jeho zmrtvýchvstání je zázrak. Bez smrti je vzkříšení bezpředmětné.

Přečtěte si následující biblické verše. Co shodně podtrhují a proč je to důležité pro život víry? Lv 17,11; Mt 26,28; J 19,40; Ř 5,6-8; 6,4; 1 K 5,7

V Bibli nenalezneme nejmenší pochybnost: Kristus zemřel za naše hříchy a jeho smrt je rozhodujícím obratem plánu spasení. Bez ní by nebylo vykoupení, smíření ani věčný život pro žádného člověka. Bez Ježíšovy smrti by nebyla naděje do budoucna. Jeho smrt zaručuje odpuštění hříchu každému, kdo o ně prosí.

Přehled dne: pohřeb a hrob
reálnost Ježíšovy smrti

VSTAL! – MK 16,1-11

Kterí lidé se jako první dozvěděli, že Ježíš vstal z mrtvých? Jaký to na ně mělo vliv? Mk 16,1-8

Muži Ježíšovy doby shlíželi na ženy svrchu, ale v Božích očích tomu bylo naopak. Marek jmenuje ženy, které sloužily Ježíšovi v Galileji i v Jeruzalémě. Ony stály u kříže, když umíral. Ony se nestyděly, že patří k Ježíši Nazaretskému (Mk 15,40.41). Některé z žen koupily oleje, aby nabalzamovaly jeho tělo, a přišly proto v neděli brzo ráno k hrobu. Oddané Ježíšovy následovnice jako první slyšely zvěst o Ježíšově zmrtvýchvstání.

Mnozí teologové chápou zvláštní vyprávění o ženách jako potvrzení pravdivosti příběhu. Pokud by si někdo chtěl příběh vymyslet, nebylo by lepší, aby prázdný hrob objevili věrohodní, důležití muži? Nejsou ženy jako první svědci spíše přitěžující okolností?

Pro ženy je Ježíšovo zmrtvýchvstání snad nepochopitelné, ale přijatelné. Byly svědky divů v Galileji i Jeruzalémě a nyní nejvyššího zázraku, který potvrzuje jeho mesiášský nárok. Pohled do prázdného hrobu naplnil jejich srdce úžasem.

Komu se poprvé zjevil vzkříšený Pán? Jak to potvrzuje autenticitu evangelijní zprávy? Mk 16,9-11; J 20,1-18

Byly to ženy, kdo se jako první dozvěděl o vzkříšení, a ženě se také vzkříšený Ježíš zjevil jako první. A to ne ženě ledajaké! Pro „slušné“ lidi byla společensky nepřijatelná. Mnoho jí bylo odpuštěno a její láska byla velká, proto Marie z Magdaly viděla jako první vzkříšeného Ježíše.

I my jsme do jisté míry nasáklí předsudky společnosti, ve které žijeme. Které se týkají konkrétně vás? Jaký je Boží pohled na podobné postoje (když ženám bez postavení bylo zvěstováno zmrtvýchvstání jako prvním)? Jak s nimi bojovat?

Přehled dne: první zprávy o vzkříšení
ženy v evangeliu
bývalá prostitutka – první svědek vzkříšení

ZJEVENÍ VZKŘÍŠENÉHO PÁNA MK 16,12-18

Ježíš se zjevil nejen hlavním postavám evangelijních dějů, ale i lidem, o kterých bychom jinak nevěděli nic. Pro Ježíše mají hodnotu nejen vůdcové, ale všichni následovníci.

Komu se Ježíš zjevil po cestě? (Mk 16,12-13) Prostudujte Lukášovu rozšířenou verzi v L 24,13-32. Co nás učí?

Kdo další se setkal se vzkříšeným Pánem? Mt 28,16.17; Mk 16,14; L 24,33-49; J 20,19-29; 21,1-3; 1 K 15,4-8

Každý z evangelistů jmenuje lidi, kteří viděli vzkříšeného Krista a které přitom nejmenuje nikdo z ostatních. Čtyři zprávy se vzájemně doplňují a společně tvoří věrohodný záznam, popisující realitu Ježíšova vzkříšení. I když přesnou chronologii asi nesestavíme, můžeme si být jisti, že došlo k těmto zjevením:

- a) Marii z Magdaly (Mk 16,9; J 20,15-17)
- b) dalším ženám, když odcházely od hrobu (Mt 28,9-10)
- c) Petrovi před cestou do Emauz (L 24,34; 1 K 15,5)
- d) dvěma učedníkům na cestě do Emauz (Mk 16,12; L 24,13-32)
- e) učedníkům v horní místnosti (Mk 16,14; J 20,19-24 – bez přítomnosti Tomáše)
- f) jedenácti i s Tomášem v horní místnosti o týden později (J 20,26-29)
- g) sedmi učedníkům při rybolovu na Galilejském moři (J 21,1-3)
- h) pěti stům (1 K 15,6)
- i) Jakobovi (1 K 15,7)
- j) jedenácti před nanebevstoupením (Mk 16,19-20; L 24,50-52; Sk 1,4-12)

Ježíšova zjevení jsou velmi různorodá. Potvrzuje to pravdivost zmrtvýchvstání? Poskytujte to důkazy pro naši víru? Posiluje tato skutečnost vaši důvěru v celý plán spasení?

Přehled dne: Ježíšova zjevení

VRCHOLNÝ ZÁZRAK – MK 16,12-18

Jaký byl nejranější pokus zpochybnit vzkříšení? (Mt 28,11-15) Jak odpovědět lidem, kteří podobné pochyby vysloví dnes?

Minulý týden jsme byli svědky toho, že náboženští vůdcové učinili kroky, aby Ježíšovo tělo nebylo ukradeno. S Pilátovým svolením hrob zapečetili a postavili před něj stráž. (Mt 27,62-66)

Jak tento pokus znemožnit zmrtvýchvstání posílil jeho důvěryhodnost?

Během dějin bylo učiněno několik pokusů, jak vysvětlit prázdný hrob:

- 1) Ježíš na kříži nezemřel, pouze ztratil vědomí a probral se v chladu hrobu;
- 2) Jeho zjevení bylo pouze projekcí tužeb učedníků. Ti tak silně toužili Ježíše vidět, že jejich představivost vytvořila zmrtvýchvstání. Jedná se o psychologické vysvětlení, laicky nazývané – přání je otcem myšlenky.

Jak Písmo popírá názor, že Ježíš nezemřel? (J 19,31-35) Jak oponovat člověku, který tvrdí, že si učedníci pouze vzkříšeného Krista vysnili? (Sk 1,3,4)

Evangelia popisují stav mysli většiny učedníků v opačné poloze, než vyžaduje psychologická teorie o projekci. Učedníci neočekávali, že Ježíš vstane z mrtvých, a nevěřili těm, kdo přinesli zprávy o jeho vzkříšení. (Viz Mt 28,17; Mk 16,11-13; L 24,11; J 20,24-29.)

Dva fakty stojí za názorem, že Ježíš vstal z mrtvých:

- 1) Jeho tělo zmizelo, něco se s ním stalo, ačkoli byl hrob zapečetěn a hlídala ho stráž. Nejjednodušší způsob, jak udusit nově vznikající náboženské hnutí, by bylo ukázat tělo údajně živého Mistra. To ale nebylo možné.
- 2) Golgotské události otřáslы vírou učedníků. Po jeho zmrtvýchvstání byli naplněni silou a jistotou, se kterou hlásali evangelium o Ježíši. Co je změnilo? Vzkříšený Pán.

Jak byste odpověděli na otázku: Proč je pro vás osobně důležité zmrtvýchvstání?

Přehled dne: názory zpochybňující Ježíšovo zmrtvýchvstání
mdloba
projekce učedníků

POVĚŘENÍ – MK 16,15-20

Dříve jsme mluvili o Kristových zjeveních, ale to není odpovídající termín. Ježíš byl nejen viděn, on mluvil, odpovídal, dokonce i jedl. Spíše než o zjevení šlo o setkání.

Jak dlouho trvalo setkávání vzkříšeného Krista s učedníky? (Sk 1,3) Jak jim tato doba pomohla v naplnění budoucího poslání?

Marek říká, že i po zmrtvýchvstání musel občas Ježíš učedníky pokárat za jejich nevěru a tvrdost srdce, projevené vůči těm, kteří přinesli zprávy o vzkříšení. Řecké slovo má doslovný význam – pohanět, vytknout. Ježíšova řeč byla pevná a ostrá právě kvůli jejich pochybnostem. Lidstvo se od té doby změnilo jen nepatrně. Každý z nás by mohl vyprávět o jedinečných Božích činech, na které jsme zakrátko reagovali nevěrou a zatvrzelostí.

Jaké pověření obdrželi učedníci podle Marka? Jak to souzní s pověřením, které na sebe vztahujeme jako adventisté? Zj 14,6

Poslední dvojverší Markovy knihy obsahuje zajímavý kontrast. Ježíš vystupuje k Otci, aby zasedl po jeho pravici, což naznačuje postavení autority. Stejný Ježíš ale zůstává se svou církví a své slovo potvrzuje divy a zázraky. Jinými slovy, Ježíš, který je v nebi, zároveň zůstává s lidmi, kterým dává, co potřebují. Tato slova nabízela pokoj prvním křesťanům a nabízí je i nám.

Všimněte si obratu „potvrzoval jejich slovo“. Jak Bůh potvrdil slovo ve vašem životě? Sdílejte se společně s těmito zážitky. Co se můžete navzájem naučit?

Přehled dne: setkání se vzkříšeným Kristem
Ježíš u Otce i s námi

DOPORUČENÉ STUDIUM

Porovnejte Marka 15,42-16,20 s paralelními texty v Mt 27,57-28,20; L 23,50-24,52; J 19,38-21,25.

V knize Touha věků od Ellen Whiteové si přečtěte kapitolu V hrobě (TV 492-498; DA 769-778), Zmrtvýchvstání (TV 499-503; DA 779-787), Zpráva o vzkříšení (TV 504-507; DA 788-794), Na cestě do Emauz (TV 508-511; DA 795-801), Setkání s učedníky (TV 512-515; DA 802-808) a Znovu u jezera (TV 516-520; DA 809-817).

Diskusní otázky:

- 1) Máme mnoho důkazů prokazujících Ježíšovo zmrtvýchvstání, které by měly posilovat naši víru. Jaké další důkazy potvrzují pravdivost křesťanství? Kolik jich potřebujeme? Pokud máme důkazy, potřebujeme víru?**
- 2) Zdá se, že základ křesťanského náboženství není příliš pevný: zakladatel zemřel mladý a většina náboženských autorit jej nepřijala. Přesto je Ježíš nejlivnější postavou, která kdy žila. Proč?**
- 3) Mk 16,19 mluví o Ježíši v nebi. Znáte podobné verše? Co Ježíš vlastně podle nich v nebi dělá, když jeho pozemská práce skončila?**
- 4) Jak váš sbor naplňuje pověření z konce Markova evangelia? Jak k němu můžete přispět jako jednotlivci i jako církev?**

Shrnutí:

Vyústění Markova evangelia plně odpovídá jeho předchozímu strhujícímu ději. Závěr přináší největší zázrak. Ježíš je ukřižován, pohřben, ale vstává z mrtvých. Jako vzkříšený Pán má všechnu pravomoc nad celou zemí až do skonání věků. My, jeho následovníci, pokračujeme v Ježíšově díle a očekáváme jeho návrat.

POUŽITÉ ZKRATKY

ČEP Český ekumenický překlad RH Časopis „Review and Herald“
 PBK Překlad Bible kralické BC The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 1.-9.

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:	2 Pa Druhá Paralipomenon	Na Nahum	Fp Filipským
Gn První Mojžíšova (Genesis)	Ezd Ezdráš	Abk Abakuk	Ko Koloským
Ex Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh Nehemjáš	Sf Sofonjáš	1 Te První list Tesalonickým
Lv Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est Ester	Ag Ageus	2 Te Druhý list Tesalonickým
Nu Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Jb Jób	Mal Malachiáš	1 Tm První list Timoteovi
Dt Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Ž Žalmy		2 Tm Druhý list Timoteovi
Joz Jozue	Př Přísloví	Nový zákon:	
Sd Soudců	Kaz Kazatel	Mt Matouš	Tt Titovi
Rt Rúť	Pís Píseň písní	Mk Marek	Fm Filemonovi
1 S První Samuelova	Iz Izajáš	L Lukáš	Žd Židům
2 S Druhá Samuelova	Jr Jeremjáš	J Jan	
1 Kr První Královská	PI Pláč	Sk Skutky apoštolů	JK List Jakobův
2 Kr Druhá Královská	Ez Ezechiel	Ř Římanům	1 Pt První list Petrův
1 Pa První Paralipomenon	Da Daniel	1 K První list Korintským	2 Pt Druhý list Petrův
	Oz Ozeáš	2 K Druhý list Korintským	1 J První list Janův
	Jl Jól		2 J Druhý list Janův
	Am Ámos		3 J Třetí list Janův
	Abd Abdijáš	Ga Galatským	Ju List Judův
	Jon Jonáš	Ef Efezským	Zj Zjevení Janovo
	Mi Micheáš		

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

DA Touha věků (TV, 2002) 1SM Selected Messages, sv. 1
 AA Skutky apoštolů (SA, 1969) SDA Bible Commentary sv. 5
 COL Christ's Object Lessons = Kristova podobenství (KP)

U děl Ellen Whiteové je v závorce jako první uvedena zkratka českého překladu a číslo strany, po středníku pak zkratka anglického vydání a číslo strany.

Jsou použity novější překlady děl Ellen Whiteové (Touha věků, Velké drama věků, Na úsvitu dějin).

SBÍRKY VE 2. ČTVRTLETÍ 2005

Misijní dary jsou určeny pro Západoafrické oddělení GK (Mauretánie, Mali, Senegal, Guinea, Libérie, Ghana, Gambie, Burkina Faso, Togo, Benin, Nigérie, Niger, Čad, Kamerun, Gabon, Kongo, Středoafrická republika).

Na těchto projektech se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2005 takto:

České a Moravskoslezské sdružení 70 % misijních darů

Slovenské sdružení 50 % misijních darů

Zbylé prostředky zůstávají sdružením na financování jejich misijních projektů.

Dary 13. soboty jsou používány na přesně stanovené projekty církve v jednotlivých oblastech světa. V roce 2005 všechna sdružení na tyto účely poukazují 45 % darů. Ostatní prostředky zůstávají na stavební projekty Moravskoslezského sdružení.

ZÁPADY SLUNCE

duben	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
1. 4.	19. 33
8. 4.	19. 44
15. 4.	19. 55
22. 4.	20. 06
29. 4.	20. 17

květen	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
6. 5.	20. 28
13. 5.	20. 38
20. 5.	20. 48
27. 5.	20. 57

červen	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
3. 6.	21. 04
10. 6.	21. 10
17. 6.	21. 14
24. 6.	21. 15